

JAARVERSLAG

**20
22**

MUSEUM DE
FUNDATIE

INHOUDSOPGAVE

Missie en doelstellingen	5
Directieverslag	10
Verslag van de Raad van Toezicht	14
Bezoekersaantallen	23
Bedrijfsvoering	32
Tentoonstellingen	35
Publicaties	49
VriendenLoterij, Sponsors, Fondsen, Vrienden	52
Collectie	56
Bibliotheek en documentatie	65
Publiciteit	66
Educatie en programma	72
Activiteiten	83
Personeel en organisatie	84
Organogram	87
Financiën	88
Contact	97
Colofon	99
 Bijlage 1 - Nevenfuncties Raad van Toezicht	 100

MISSIE EN DOELSTELLINGEN

Missie

Van toepassing tot autonomie, kunst speelt een cruciale rol in de wereld. Museum de Fundatie verbindt kunst, makers en publiek en is een podium voor ideeën, vernieuwing en schoonheid.

Museum de Fundatie toont kunstenaars van het hoogste niveau en nieuw talent. Het beweegt zich internationaal en is tegelijkertijd diep verankerd in Overijssel en Zwolle. Het museum is een publieksmagneet en laat met zijn programma voor specialisten en het grote publiek veel mensen naar kunst kijken, in de eigen musea en ook op festivals en in openbare gebouwen. De komende jaren ligt de nadruk op kunstenaars die met hun werk invloed nemen op de wereld en de grote maatschappelijke thema's tot hun onderwerp maken.

Doelstellingen

Museum de Fundatie (MdF) is een propagandist voor de beeldende kunst en wil zoveel mogelijk mensen in aanraking brengen met kunst. In zijn twee musea in Zwolle en Heino/Wijhe en op een reeks satellietlocaties toont MdF de volledige bandbreedte van zijn collecties. Deze zijn van nationale en internationale betekenis. MdF breidt de collecties regelmatig uit met aankopen, schenkingen en langdurige bruiklenen. MdF heeft een ambitieus en spraakmakend tentoonstellingsprogramma, dat zich inhoudelijk baseert op de actualiteit en de collecties. Publiekslievelingen en specialistische tentoonstellingen worden gelijktijdig geprogrammeerd. **Het museum beweegt mee met maatschappelijke issues. De rol die de kunsten spelen in de wereld naast de autonome waarde van kunst wordt voortdurend belicht.**

MdF zorgt goed voor zijn collecties. Verantwoord tentoonstellen en opslaan, maar ook deugdelijk ontsluiten en door acquisities uitbreiden, restaureren en verbeteren hebben voortdurende aandacht. De afgelopen jaren zijn een reeks belangrijke werken aan de collectie van MdF en aan de provinciale kunstcollectie toegevoegd. De collecties vormen in belangrijke mate het DNA van het museum. **Het is dan ook van groot belang dat ze door verwervingen actueel blijven en dat waardevolle toevoegingen hun weg naar MdF vinden.**

In de tentoonstellingen van MdF speelt de relatie tussen beeldende kunst en andere media – waarmee ons publiek en met name jonge mensen worden geconfronteerd – plus de rol van de kunsten door de eeuwen heen – van propagandist van wereldlijke macht en religie naar autonomie en persoonlijke ontwikkeling en drager van maatschappelijke vernieuwing – een belangrijke terugkerende rol. **MdF helpt meningen te vormen en is een podium voor discussie.**

MdF legt de nadruk op de beweging vanuit de autonomie naar maatschappelijke thema's en vanuit de toepassing naar de beeldende kunst die we over de hele wereld zien. Dat zorgt voor een spannend speelveld van **Nieuwe Kunst van Nieuwe Makers voor een Nieuw Publiek**. De Nieuwe Kunst is hybride en grenzeloos en zorgt voor verbinding met andere sectoren.

MdF bindt een breed palet van publieksgroepen aan zich. Van kunstgeïnteresseerden, scholieren, wetenschappers, kunstenaars, creatieve ondernemers tot verblijfstoeristen en dagrecreanten. Door het laagdrempelige tentoonstellingsprogramma heeft MdF zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een museum waar publiek voor het eerst kennismakt met beeldende kunst.

MdF focust op goede educatie, die in nauwe samenwerking met scholen en educatieve organisaties wordt ontwikkeld en verspreid. MdF is een platform voor creatief talent. Het museum geeft beeldend kunsttalent een (inter)nationaal podium. MdF beweegt zich in het netwerk van de creatieve industrie en werkt daarin intensief samen met opleidingen en creatieve ondernemers.

Het winnen van nieuw publiek is een prioriteit voor MdF. De afgelopen jaren profileerde MdF zich als sterk merk. De vanzelfsprekendheid waarmee jonge makers en nieuw publiek omgaan met diverse media en de grenzeloosheid daarvan klinkt meer en meer door in de aanpak van MdF. De grenzen tussen fysiek bezoek en digitale communicatie zijn hybride en vervagen.

MdF heeft een effectieve en transparante organisatie, waarin de door de overheden geïnvesteerde subsidiegelden, gelden van fondsen en sponsorbijdragen door het bedrijfsleven een optimaal rendement hebben. MdF werkt vanuit de principes van de Fair Practice Code; solidariteit, transparantie, duurzaamheid, diversiteit en vertrouwen. **Daarmee onderschrijft MdF de Governance Code Cultuur en de Code Diversiteit & Inclusie.**

MdF presenteert zich landelijk en internationaal en is sterk verbonden met het Oost-Nederlandse en Overijsselse cultuurleven. Sinds 1958 gevestigd in Kasteel het Nijenhuis en sinds 2005 uitgebreid met een tweede vestiging in Zwolle, is het museum een vast en geprononceerd onderdeel van de Overijsselse en Zwolse identiteit. MdF gebruikt zijn aantrekkingskracht op grote bezoekersstromen ten faveure van de groei en bloei van Overijssel en Zwolle. **Op het gebied van talentontwikkeling, economie, vestigingsklimaat, provincie- en stadsmarketing is MdF een culturele motor met hoog maatschappelijk rendement.** MdF onderhoudt een groot netwerk van ondernemers, onderwijs, overheden en culturele collegae en staat midden op het maatschappelijk speelveld.

MdF streeft in zijn activiteiten naar duurzaamheid: presteren met respect voor mensen en binnen ecologische randvoorwaarden. MdF is open, gericht op samenwerking en deelt zijn kennis met zijn collegae in stad en provincie.

MUSEUM DE FUNDATIE DANKT

VRIENDENLOTERIJ

- SINDS 1989 -
WIN MEER, BELEEF MEER

*Subsidiënten, Sponsors en Founders
van Museum de Fundatie*

Michael Tedja - *The Color Guide Series*

DIRECTIEVERSLAG

2022 stond voor Museum de Fundatie in het teken van transitie. Eind 2021 werd duidelijk dat er organisatorische problemen speelden in Museum de Fundatie. In juni besloot Ralph Keuning, in goed overleg met de Raad van Toezicht, na vijftien jaar terug te treden als directeur-bestuurder van Museum de Fundatie. Hiermee maakte hij ruimte voor een nieuwe fase in de ontwikkeling van het museum. Rob Zuidema werd hierna benoemd als interim directeur, om alvast een begin te maken met de noodzakelijke organisatorische veranderingen. Eind oktober werd bekend dat per 1 januari 2023 kunsthistoricus en conservator Beatrice von Bormann de nieuwe directeur-bestuurder van Museum de Fundatie is.

In 2022 maakte Museum de Fundatie grote stappen, met name op organisatorisch vlak. Op personeelsgebied is met bijna elke medewerker gesproken. Dit naar aanleiding van aanbevelingen van GIMD, een externe organisatie die Museum de Fundatie heeft doorgelicht. Uit deze gesprekken bleek dat medewerkers behoefte hebben aan opleidingsbeleid, een duidelijke organisatiestructuur, vertrouwen vanuit de directie en aan medezeggenschap in de vorm van een ondernemingsraad. Tevens is gekeken naar de aansluiting bij de doelen van de Fair Practice Code en de Governance Code Cultuur. De inschaling van met name de publieksmedewerkers heeft een betere aansluiting bij de Museum CAO gekregen. In de organisatiestructuur is verder gekeken naar het middenkader. Met name voor de locatie in Heino is gezocht naar Floormanagers. Dit om deze locatie en de locatie in Zwolle meer samen te laten werken.

Naast alle interne ontwikkelingen ging Museum de Fundatie natuurlijk ook gewoon door met het maken en laten zien van tentoonstellingen. Na een korte lockdown begon het tentoonstellingsjaar eind januari. In Zwolle waren de grote overzichtstentoonstelling *Rob Scholte – Reproductie Verplicht* en het Fundatie Future Factory project *Joyce Overheul – Let's get Political* te zien. In Kasteel het Nijenhuis waren gelijktijdig schilderijen en prenten van Theo Kurpershoek in *Een loflied op de zichtbare wereld* te zien. Ook gaf Museum de Fundatie in 2022 een vervolg aan de eerdere samenwerking met HKU (in 2021 was al de groepstentoonstelling *Van wie is de wereld?* te zien), met *Nature Talks – Kunst & Design waarin de mens niet centraal staat*. Ook deze tentoonstelling was onderdeel van de Fundatie Future Factory. In de zomer stond het werk van Marte Röling en Michael Tedja centraal in het museum in Zwolle, en in het kasteel maakten Yuri Honing & Marieke van der Linden een ‘gesamtkunstwerk’ van schilderijen, video en muziek, getiteld *Blauwbaard, Boudoir, Abattoir*. Het culturele seizoen werd in september geopend met een nieuw Future Factory project, ditmaal met het werk van Nieke Koek, in de tentoonstelling *Gelichaamd*. Ook was in Museum de Fundatie in Zwolle een groot overzicht te zien van

Neo Rauch's meest recente schilderijen in *Die Mitte*, aangevuld met de tondi die hij begin jaren '90 maakte. En er was een ‘first time’; de *KlimaatExpo '22* was zowel te zien in Kasteel het Nijenhuis, als Museum de Fundatie Zwolle, als in het Academiehuis Grote Kerk. Met die laatste werkte Museum de Fundatie voor het eerst op deze schaal samen. 2022 stond ook in het teken van weer dingen mogen. Na vele restricties was er dit jaar ook weer ruimte voor publiekprogramma's, workshops en evenementen zoals Fundatie SummerStage. Hier leest u verderop in dit verslag meer over.

Ondanks dat Nederland weer open ging, bleven de bezoekerscijfers tegenvallen. Over het geheel genomen behaalde Museum de Fundatie 60% van het aantal bezoekers van voor covid. Hierin week het museum niet af van de landelijk waargenomen trend; het publiek moest het museum echt weer terugvinden. Gelukkig merken we op moment van schrijven ook dat de bezoekerscijfers sinds januari 2023 weer op het oude niveau zijn.

Na de coronacrisis van bijna drie jaar blijven er ook voor 2023 risico's bestaan. Met name de stijgende energieprijzen vormen een reële zorg. Museum de Fundatie kan namelijk niet meer meedoen aan het collectieve contract van de gemeente. In 2022 is een nieuw contract afgesloten tegen een redelijk gunstig tarief. Op moment van schrijven is inmiddels duidelijk geworden dat het museum in aanmerking komt voor een tegemoetkoming.

Vooruitkijkend op de komende jaren liggen er voor de Museum de Fundatie nog een aantal grote uitdagingen in het verschiet. Niet alleen zijn er op organisatorisch vlak nog belangrijke stappen te nemen, ook op het gebied van duurzaamheid en diversiteit en inclusie kan Museum de Fundatie zich nog meer ontwikkelen. Wat betreft duurzaamheid zal het museum – ook samen met gemeente en provincie – moeten kijken wat haalbaar is qua gebouwbeheer, transporten, circulair tentoonstellings-ontwerp etc. Wat betreft diversiteit en inclusie moet de leus ‘Museum de Fundatie is van iedereen’ een streven worden dat door de hele organisatie van binnenuit wordt gedragen. Vanuit deze gedachte streeft Museum de Fundatie ernaar om de diversiteit op het gebied van programma, publiek, personeel en partners te vergroten en daarbij inclusief te zijn voor alle betrokkenen. Op alle vier de vlakken moet een zo divers mogelijke groep mensen gerepresenteerd, aangesproken en betrokken worden, waardoor het museum uiteindelijk ook echt van én voor iedereen is. De focus zal de komende jaren liggen op het representeren en vergroten van inhoudelijke meerstemmigheid. Daartoe zal bijvoorbeeld meer werk van vrouwelijke makers en van makers uit het globale Zuiden getoond worden. Tegelijkertijd is er aandacht voor makers uit de regio en zullen samenwerkingsverbanden met andere instellingen en organisaties in de regio worden aangetrokken.

Eerlijke beloning is voor Museum de Fundatie belangrijk; voor de medewerkers en de kunstenaars waarmee het samenwerkt. Het museum onderschrijft de Fair Practice Code en de richtlijnen voor kunstenaarshonoraria (2017, Mondriaanfonds).

KlimaatExpo '22 in Academiehuis Grote Kerk

2023 wordt ook het jaar waarin de uitbreidingsplannen van Museum de Fundatie concreet worden. De afgelopen jaren is een plan ontwikkeld, in overleg met de Gemeente Zwolle, de Nederlandse Spoorwegen en de creatieve opleidingen Cibap en ArtEZ, waarin Museum de Fundatie en de opleidingen een plek krijgen in het nieuwe innovatiedistrict van Zwolle; de Spoorzone. De zogenaamde Rode Loods in dit gebied wordt mogelijk de tweede vestiging van het museum in Zwolle. Het gebouw biedt veel kansen voor, met name, hedendaagse kunst, die nu soms vanwege logistieke en/of ruimtelijke beperkingen niet op een van de andere locaties van Museum de Fundatie getoond kan worden.

Zonder onze subsidiegevers zou Museum de Fundatie niet kunnen voortbestaan; we zijn de Provincie Overijssel, de Gemeente Zwolle en het Ministerie van OCW dankbaar voor hun niet-aflatende engagement. Diezelfde dankbaarheid geldt ook de VriendenLoterij, onze sponsors en vrienden.

Financieel

Het resultaat over 2022 bedraagt € 615k negatief (2021 € 239 positief). In tegenstelling tot 2021 zijn de Corona steunmaatregelen significant lager geworden (- € 544k), heeft het museum extra kosten moeten maken in verband met een doorgevoerde reorganisatie en daarmee gepaard gaande kosten (- € 350k) en blijven de bezoekersaantallen na Corona, en daarmee de omzet, achter. De vermogenspositie en liquiditeitspositie van het museum is afdoende om dit verlies op te vangen en ook voldoende om ook komend jaar een mogelijk negatief resultaat af te dekken. Museum de Fundatie is ten opzichte van andere musea in hoge mate afhankelijk van de eigen opbrengsten. De verstrekte subsidie per bezoeker is significant lager dan andere musea en dat kan de positie op termijn kwetsbaar maken indien de bezoekersaantallen zich niet weten te herstellen.

Beatrice von Bormann

Directeur-bestuurder Museum de Fundatie

Rob Zuidema

Directeur-bestuurder Museum de Fundatie juni t/m december 2022.

VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

De organisatie van Museum de Fundatie was in 2022 volop in beweging. Nadat er in 2021 organisatorische problemen aan het licht waren gekomen stond 2022 in het teken van bouwen aan een veilige en plezierige werkomgeving voor iedereen en aan een nieuwe toekomst voor het museum. In juni 2022 besloot Ralph Keuning in goed overleg met de Raad van Toezicht af te treden als directeur-bestuurder van Museum de Fundatie. Rob Zuidema, directeur van Zwolse theaters, bracht als interim directeur-bestuurder de rust terug in de organisatie. Sinds 1 januari 2023 staat nu Beatrice von Bormann aan het roer. De Raad van Toezicht is zeer verheugd met haar benoeming. In Von Bormann hebben we een bestuurder gevonden met een grote kennis van - en enorme passie voor - de kunsten. Daarnaast staan bij haar het welzijn van de medewerkers en een goed werkklimaat hoog op de agenda. De Raad van Toezicht heeft er dan ook het volste vertrouwen in dat met de benoeming van Beatrice von Bormann een nieuw tijdperk aanbreekt bij Museum de Fundatie, en dat zij het hoge niveau van het museum in de komende jaren op inspirerende wijze zal verstevigen en uitbouwen.

Dit is de plek om als eerste alle medewerkers van Museum de Fundatie te complimenteren. Zij zorgden ervoor dat - ondanks de moeilijke tijd - het museum bleef draaien. De Raad van Toezicht is hen zeer dankbaar voor hun inzet, betrokkenheid en veerkracht. Ook grote dank aan Rob Zuidema. Zijn grote inzet en bijzondere kwaliteiten als interim-bestuurder hebben veel indruk gemaakt. Ook is dit de plek om Ralph Keuning te bedanken, voor zijn jarenlange toewijding voor het museum en voor zijn artistieke kwaliteiten. Gedurende deze turbulente periode is de Raad van Toezicht steeds gesteund door onze subsidiegevers: de Gemeente Zwolle, de Provincie Overijssel, het ministerie van OCW en de VriendenLoterij. We zijn hen allen zeer erkentelijk voor het behoud van het vertrouwen in Museum de Fundatie.

De Raad van Toezicht heeft 2022 ook gebruikt om haar eigen functioneren te evalueren. Hier zijn een aantal verbeterpunten uit naar voren gekomen, zoals strakker toezicht op de Code Cultural Governance, met name op het personeelsbeleid. Dit om het vertrouwen in de organisatie verder te versterken.

De Raad van Toezicht vindt het belangrijk om - in lijn met de Code Cultural Governance - zijn werkwijze in dit verslag nader toe te lichten. Bij Museum de Fundatie is een helder onderscheid tussen de taken en verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht. Het bestuur en de Raad van Toezicht zijn, ieder vanuit hun eigen rol, verantwoordelijk voor het naleven van de Code Cultural Governance en de verankering daarvan in de organisatie.

Het bestuur oefent zijn taken en bevoegdheden, met inachtneming van wet- en regelgeving en de statuten, uit in het belang van Museum de Fundatie en de uitvoering van haar opdracht. Het bestuur van Museum de Fundatie is onder meer verantwoordelijk voor zorgvuldige besluitvorming wat betreft procedure, proces en inhoud; het realiseren van de doelstellingen, de strategie en het (financiële) beleid; het realiseren en borgen van de transparantie, onafhankelijkheid en integriteit van Museum de Fundatie; het (laten) naleven van alle relevante wetten en regels; het beheersen van de risico's van de ondernemingsactiviteiten en voor de juiste besteding van de middelen; het zorgdragen voor een veilige werkomgeving; de verslaggeving en rapportages over de prestaties van de organisatie en tijdige en adequate informatievoorziening naar de Raad van Toezicht. Het bestuur draagt er zorg voor dat de Raad van Toezicht zijn toezichthoudende taak optimaal kan uitvoeren.

De taken en bevoegdheden van het bestuur zijn vastgelegd in de statuten. Daarin is ook vastgelegd voor welke besluiten van het bestuur de voorafgaande goedkeuring of vaststelling door, dan wel instemming van, de Raad van Toezicht noodzakelijk is. Het bestuur van Museum de Fundatie bestaat uit een persoon, Beatrice von Bormann.

De Raad van Toezicht is onafhankelijk en richt zich bij het vervullen van zijn taken, met inachtneming van wet- en regelgeving en de statuten, op de algemene gang van zaken, zowel in de stichting als in de met haar verbonden rechtspersonen, op het belang van de organisatie en de uitvoering van de zijn opdracht. De Raad van Toezicht staat de directeur-bestuurder met raad en daad terzijde en is verantwoordelijk voor de benoeming, beoordeling, schorsing, ontslag en vaststelling van het salaris en de regeling van de overige arbeidsvoorwaarden van de bestuurder.

De Raad van Toezicht benoemt op advies van de directeur/bestuurder een externe accountant, die onder andere verantwoordelijk is voor de controle van de jaarrekening en minimaal eenmaal per jaar in een vergadering van de RvT verslag uitbrengt van zijn bevindingen.

Op 31 december 2022 bestond de Raad van Toezicht uit zes leden, met ieder een eigen aandachtsgebied. De Raad van Toezicht hanteert voor zijn leden en voor de Raad van Toezicht als geheel functieprofielen met taken, competenties en achtergronden. Bij vacatures wordt, na evaluatie, het betreffende vacante profiel openbaar gemaakt. Naast bestuurlijke kwaliteiten en affiniteit met de doelstelling van de stichting streeft Museum de Fundatie bij de samenstelling van de Raad van Toezicht naar een spreiding van deskundigheden, achtergronden en disciplines. Leden van de Raad van Toezicht vermijden belangenverstrengeling. De leden van de Raad van Toezicht benoemen uit hun

midden een voorzitter. De Raad van Toezicht is onbezoldigd, gemaakte kosten in de uitoefening van hun functie kunnen worden aan vergoed. De benoeming voor de Raad van Toezicht is voor een periode van maximaal vier jaar, met eenmalig een verlenging van vier jaar en leden treden af volgens een door hen op te maken rooster (zie hieronder). Een aantal leden van de Raad van Toezicht zal in 2023 vanwege het bereiken van de het einde van hun zittingstermijn, te beginnen met de voorzitter.

Rooster van aftreden

Naam*	Datum benoeming	Aftreden 1 ^e periode	Aftreden 2 ^e periode
Mw. drs. W.E. van Aalst	14 augustus 2015	14 augustus 2019	14 augustus 2023
Dhr. drs. K. Meijer	14 augustus 2015	14 augustus 2019	30 maart 2024
Dhr. ir. D. van Vliet	14 augustus 2015	14 augustus 2019	30 juni 2024
Dhr. mr. R.H.L.M van Boxtel	1 oktober 2015 voorzitter	1 oktober 2019	20 maart 2023
Mw. mr. D.C. Hannema	19 december 2017	19 december 2022	19 december 2026
Dhr. J. Vonhof	1 juni 2019	1 juni 2023	

*Voor de nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht, zie bijlage I van dit verslag.

De Raad van Toezicht benoemt op advies van de directeur-bestuurder een externe accountant, die onder andere verantwoordelijk is voor de controle van de jaarrekening en minimaal eenmaal per jaar in een vergadering van de Raad van Toezicht verslag uitbrengt van zijn bevindingen.

De financiële commissie, bestaande uit Kees Meijer en Daan van Vliet, bereidt de besluitvorming van de Raad van Toezicht voor. De commissie voer regulier overleg met de directeur-bestuurder en het hoofd bedrijfsvoering en onderhoudt contact met de externe onafhankelijke accountant. In 2022 vergaderde de financiële commissie vier keer met de bestuurder en het hoofd bedrijfsvoering. Hierbij werden onder meer de financiële kwartaalrapportages, risicomanagement ,personeelszaken en de ontwikkeling van project De Rode Loods besproken. Op 4 maart 2022 vergaderde de commissie in het bijzijn van de onafhankelijke controlerend accountant.

De Raad van Toezicht kwam in 2022 vier keer in reguliere vergadering bijeen, daarnaast werd er drie keer een extra vergadering ingelast.

De Raad van Toezicht wenst de kunstliefhebbers, het publiek, de medewerkers en de nieuwe directie van Museum de Fundatie heel veel kracht, wijsheid en nieuwsgierigheid toe in het komende jaar. Ik bedank iedereen, niet in de laatste plaats ook mijn collega’s van de Raad van Toezicht, voor de eendrachtige inzet, veerkracht en de gezamenlijke wil om de toekomst van dit prachtige museum nog mooier te maken.

Roger van Boxtel
Voorzitter Raad van Toezicht

BEZOEKERSAANTALLEN

Gerealiseerde bezoekersaantallen

Aantal bezoekers	2022	2021	2020
Fundatie Zwolle	96.943	65.202	87.324
Kasteel het Nijenhuis	34.584	24.883	30.718
Academiehuis Grote Kerk	30.785	0	0
Totaal	162.312	90.085	118.042

Gerealiseerde opbrengsten

	2022	2021	2020
Gem. opbrengst entreegelden per bezoeker Fundatie Zwolle	6,61	6,20	7,97
Gem. opbrengst entreegelden per bezoeker Kasteel het Nijenhuis	7,07	6,43	5,83
Gem. opbrengst winkelverkoop per bezoeker Fundatie Zwolle	2,41	2,18	2,05
Gem. opbrengst winkelverkoop per bezoeker Kasteel het Nijenhuis	1,41	1,28	1,18
Gerealiseerde omzet entreegelden Fundatie Zwolle	640.566	404.394	696.400
Gerealiseerde omzet entreegelden Kasteel het Nijenhuis	244.456	159.902	179.094
Gerealiseerde omzet winkelverkopen Fundatie Zwolle	234.001	142.310	179.145
Gerealiseerde omzet winkelverkopen Kasteel het Nijenhuis	48.610	31.840	36.210
	1.167.632	738.446	1.090.848
Afrekening museumjaarkaart voorgaande jaren	0	0	248.018
Totaal	1.167.632	738.446	1.338.866

Bezoekersaantallen per maand - periode jan. t/m dec. 2022

	Fundatie Zwolle 2019	Kasteel Nijenhuis 2019	Totaal 2019	Fundatie Zwolle 2020	Kasteel Nijenhuis 2020	Totaal 2020	Fundatie Zwolle 2021	Kasteel Nijenhuis 2021	Totaal 2021	Fundatie Zwolle 2022	Kasteel Nijenhuis 2022	Acade- miehuis 2022	Totaal 2022
jan.	19.951	1.366	21.317	14.562	2.337	16.899	0	0	0	1.253	343	0	1.596
feb.	21.891	2.023	23.914	19.860	2.627	22.487	0	0	0	9.403	1.676	0	11.079
mrt.	22.474	2.391	24.865	5.212	923	6.135	277	12	289	10.016	3.031	0	13.047
apr.	14.347	3.279	17.626	0	0	0	1.205	28	1.233	9.299	3.010	0	12.309
mei	14.701	5.030	19.731	0	0	0	49	772	821	8.409	3.712	0	12.121
jun.	13.686	6.263	19.949	6.161	3.175	9.336	6.091	3.198	9.289	6.765	4.451	0	11.216
jul.	15.333	4.733	20.066	12.555	6.349	18.904	11.708	4.940	16.648	6.857	3.393	0	10.250
aug.	23.574	6.379	29.953	7.998	5.475	13.473	12.230	6.035	18.265	7.051	3.758	0	10.809
sep.	11.156	3.798	14.954	8.033	4.915	12.948	11.570	4.126	15.696	5.573	3.032	6.405	15.010
okt.	19.223	5.874	25.097	7.910	3.214	11.124	12.093	3.272	15.365	9.131	4.207	10.077	23.415
nov.	15.918	2.951	18.869	3.068	1.115	4.183	8.042	1.905	9.947	9.005	2.310	14.303	25.618
dec.	19.030	2.468	21.498	1.965	588	2.553	1.937	595	2.532	14.181	1.661	0	15.842
Tot.	211.284	46.555	257.839	87.324	30.718	118.042	65.202	24.883	90.085	96.943	34.584	30.785	162.312

Cumulatieve bezoekersaantallen - periode jan. t/m dec. 2022

	2019	2020	2021	2022
januari	21.317	16.899	0	1.596
februari	45.231	39.386	0	12.675
maart	70.096	45.521	289	25.722
april	87.722	45.521	1.522	38.031
mei	107.453	45.521	2.343	50.152
juni	127.402	54.857	11.632	61.368
juli	147.468	73.761	28.280	71.618
augustus	177.421	87.234	46.545	82.427
september	192.375	100.182	62.241	97.437
oktober	217.472	111.306	77.606	120.852
november	236.341	115.489	87.553	146.470
december	257.839	118.042	90.085	162.312

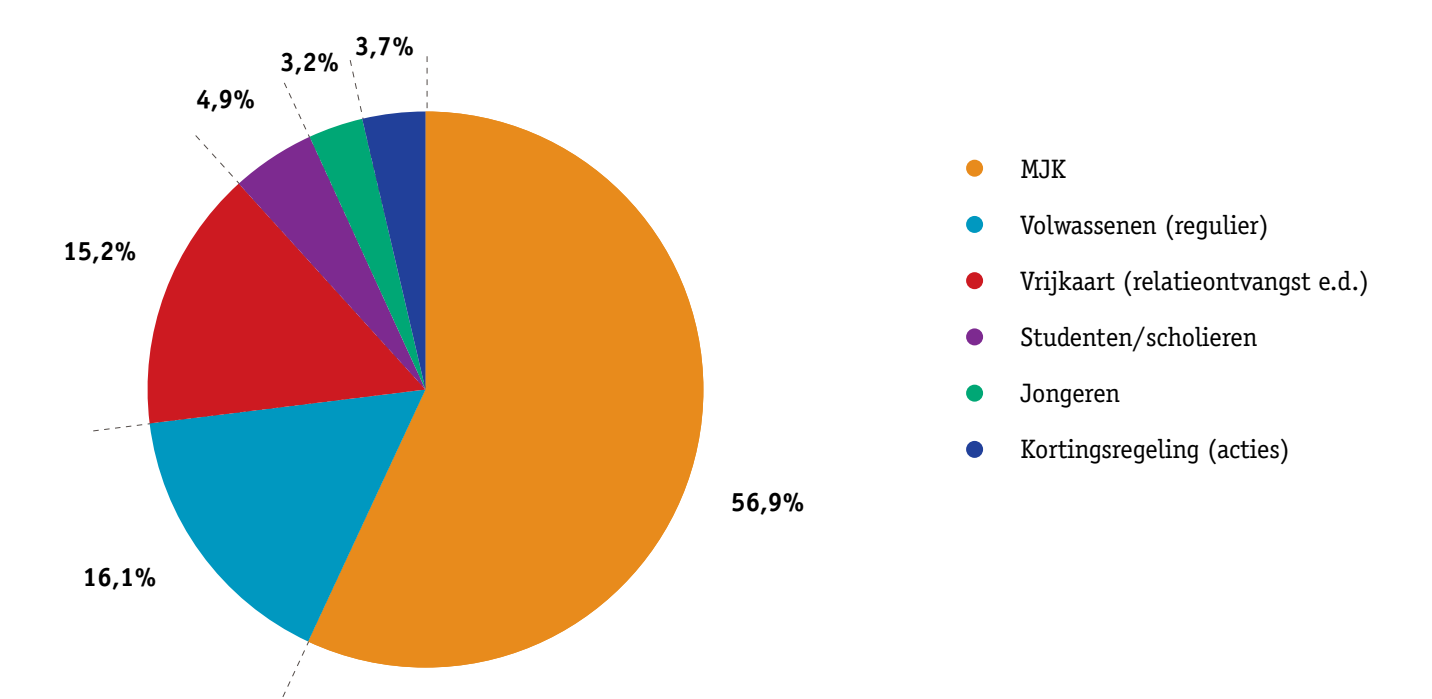

Nieke Koek - *Gelichaamd*

Bezoekersprofiel 2021 naar bezoekerssoort

Fundatie Zwolle				Kasteel			Totaal		
Groepen	Aant.	Omzet	%	Aant.	Omzet	%	Aant.	Omzet	%
MJK	36.965	245.584	56,7%	14.326	96.501	57,6%	51.291	342.085	56,9%
Volwassenen (regulier)	9.180	117.580	14,1%	5.340	56.903	21,5%	14.520	174.483	16,1%
Vrijkaart (relatieontvangst e.d.)	10.871	0	16,7%	2.839	0	11,4%	13.710	0	15,2%
Studenten/scholieren	3.610	7.471	5,5%	790	2.872	3,2%	4.400	10.343	4,9%
Jongeren	1.836	0	2,8%	1.034	0	4,2%	2.870	0	3,2%
Kortingsregeling (acties)	2.740	33.760	4,2%	554	3.625	2,2%	3.294	37.385	3,7%
Totaal	65.202	404.395	100%	24.883	159.902	100%	90.085	564.296	100%

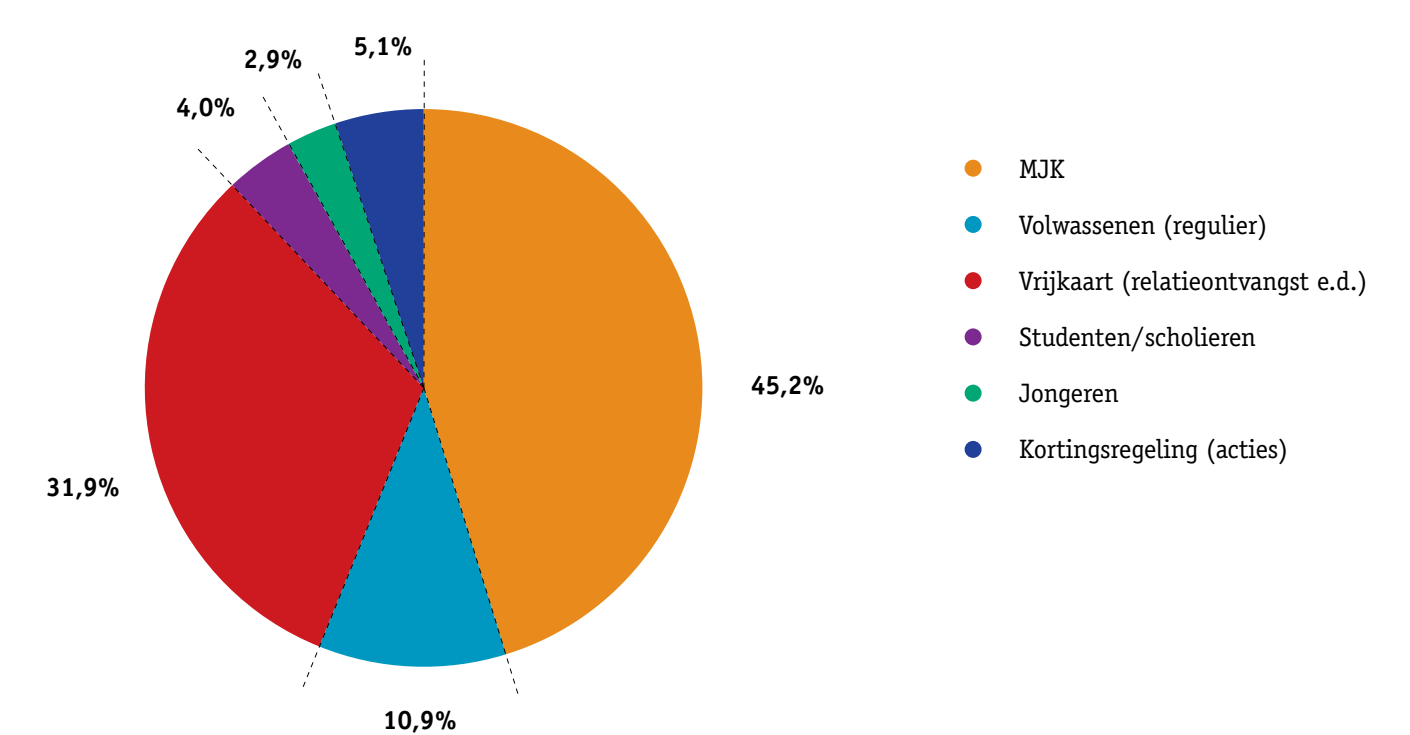
Bezoekersprofiel 2021 grafisch weergegeven

Bezoekersprofiel 2022 naar bezoekerssoort

Fundatie Zwolle				Kasteel			Acade- miehuis	Totaal		
Groepen	Aant.	Omzet	%	Aant.	Omzet	%	Aant.	Aant.	Omzet	%
MJK	55.352	388.182	57,1%	18.057	165.972	52,2%	0	73.409	554.155	45,2%
Volwassenen (regulier)	11.978	197.616	12,4%	5.692	60.061	16,5%	0	17.670	257.678	10,9%
Vrijkaart (relatieontvangst e.d.)	15.208	0	15,7%	5.704	0	16,5%	30.785	51.697	0	31,9%
Studenten/scholieren	4.393	18.374	4,5%	2.055	6.380	5,9%	0	6.448	24.755	4,0%
Jongeren	3.505	0	3,6%	1.277	0	3,7%	0	4.782	0	2,9%
Kortingsregeling (acties)	6.507	36.392	6,7%	1.799	12.042	5,2%	0	8.306	48.435	5,1%
Totaal	96.943	640.566	100%	34.584	244.456	100%	30.785	162.312	885.022	100%

Bezoekersprofiel 2022 grafisch weergegeven

Overige cijfers

Aantal digitale bezoekers (unieke bezoekers)	2022	2021	2020
museumdefundatie.nl	561.115	528.325	459.510

MUSEUM DE FUNDATIE DANKT

De deelnemers van de
**VRIENDEN
LOTERIJ**
- SINDS 1989 -
WIN MEER, BELEEF MEER

Museum de Fundatie is één van de partners van de VriendenLoterij. Met gelden van de VriendenLoterij doet het museum aankopen en maakt het museum de collectie voor een breed publiek toegankelijk.

Naast de jaarlijkse bijdrage van de VriendenLoterij van 300.000 euro is 489.855 euro via geormerkt werven bijeengebracht door de deelnemers van de VriendenLoterij.

Deelnemers bedankt!

BEDRIJFSVOERING

Professionalisering

Ook in 2022 hebben de jaarlijkse herhalingscursus bedrijfshulpverlening (BHV) en ontruimingsoefening op beide museumlocaties plaatsgevonden. Ook zijn er door verschillende medewerkers een reeks specifieke cursussen op gebied van beveiliging, beheer en behoud en tentoonstellingsinrichting gevolgd.

Financieel beheer

De reguliere halfjaarcontrole is in het najaar van 2022 uitgevoerd door het controleteam van Baker Tilly Zwolle. Als onderdeel van de controle van de jaarrekening hebben zij een onderzoek ingesteld naar de personele administratie, de inkoopprocedure en de interne beheersingsmaatregelen. Zij zijn van mening dat deze voldoen aan de, daaraan redelijkerwijs te stellen, eisen.

Gebouwen en terreinen

Met de gebouweigenaren, de gemeente Zwolle en de provincie Overijssel, is voortdurend en goed overleg over de optimalisering van de beide museumgebouwen. In 2022 is er aan de panden geen sprake geweest groot onderhoud. Wel zijn er op beide museumlocaties voortdurend verbeteringen doorgevoerd in de gebouwen.

Mariecke van der Linden aan het werk in *Blauwbaard Boudoir Abattoir*

TENTOONSTELLINGEN

Naast wisselende presentaties van de Fundatie Collectie door het jaar heen, waren de volgende tentoonstellingen in 2022 te zien.

[Fundatie Future Factory:](#)

Joyce Overheul – *Let's get political*

16 oktober 2021 t/m 3 april 2022, Museum de Fundatie Zwolle

Het werk van Joyce Overheul (Den Bosch, 1989) gaat over ongelijkheid, seksisme, feminisme, machtsverhoudingen en emancipatie. Geen romantisch l'art pour l'art voor deze activistische kunstenaar. Wel werkt ze in zachte kleuren, textiel en kralen. Een bewuste keuze: handwerk en textielbewerking zijn eeuwenlang afgedaan als vrouwenhobby, een minderwaardig ambacht binnen de rest van de 'hoge kunsten'. Het gebruik van textiel, of het handwerken ziet Joyce Overheul dan ook als een daad van verzet tegen de historische ongelijke man-vrouw verhoudingen en de hedendaagse vrouwenhaat.

Theo Kurpershoek – *Een loflied op de zichtbare wereld*

16 oktober 2021 t/m 18 april 2022, Kasteel het Nijenhuis Heino / Wijhe

De schilderijen en prenten van Theo Kurpershoek (1914-1998) zijn geliefd bij kenners, particuliere verzamelaars en kunstenaars en zijn opgenomen in verschillende museale collecties. Theo Kurpershoek was een veelzijdig kunstenaar die begon als reclametekenaar en boekvormgever en zich vervolgens ontwikkelde tot een getalenteerd houtgraveur en schilder van schoonheid.

Rob Scholte – *Reproductie Verplicht*

18 december 2021 t/m 26 juni 2022, Museum de Fundatie Zwolle

Rob Scholte (Amsterdam, 1958) is de koning van het copyright. Afbeeldingen uit kunst en reclame, maar ook uit het alledaagse leven, vormen het uitgangspunt voor zijn schilderijen. Zonder zich te schamen gebruikt hij bestaande beelden, die hij zich toe-eigent door adequate toevoegingen, aanpassingen en contextverschuivingen. Hij legt onverwachte verbanden en goochelt met de betekenis. Originaliteit en eigendomsrechten zijn voor Rob Scholte, zo lijkt het, van geen enkel belang. Reproductie in alle vormen kenmerkt zijn kunst en juist deze reproducties zorgen ervoor, dat zijn werk een groot publiek bereikt. "Het meest gereproduceerde kunstwerk is daarom het belangrijkste", zei hij ooit. Museum de Fundatie liet een omvangrijk overzicht zien van zijn schilderijen.

Neo Rauch - *Die Mitte*

Cibap Graduates 2022

28 juni t/m 10 juli 2022, Museum de Fundatie Zwolle

De eindexamenexpositie van bijna 80 studenten van Cibap vakschool voor vormgeving was te zien in Museum de Fundatie en bij Perron038 in de Spoorzone van Zwolle. De studenten lieten zowel innovatief eindwerk zien, als werk dat in opdracht werd gemaakt. Het innovatieve werk richt zich vaak op maatschappelijke thema's, terwijl het werk dat in opdracht is gemaakt veel gericht is, en vaak resulteert in een schaalmodel, of mock-up.

In Museum de Fundatie Zwolle was werk van 15 studenten te zien. Zij komen van de opleidingen mediavormgever, ruimtelijk vormgever, creatief vakman, specialist schilder, filmmaker (av) en international creative business developer.

Fundatie Future Factory:

Nature Talks – kunst & design waarin de mens niet centraal staat

i.s.m. Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

16 april t/m 21 augustus 2022, Museum de Fundatie Zwolle

Al eeuwenlang staat de mens in ons wereldbeeld centraal. We geloven in een maakbare wereld, waarin de mens bepaalt. Maar juist deze overtuiging heeft ervoor gezorgd dat het einde van de mensheid in zicht is; met onze acties maken we inmiddels in een hoog tempo de wereld zoals we die kennen kapot. Vijftien alumni van HKU gingen in Nature Talks de samenwerking met de natuur aan. Deze Fundatie Future Factory tentoonstelling liet andere manieren van omgaan met de wereld zien en bood hoop voor het vermijden van de ondergang van de mensheid. Met werk van: Damiët Anijs, Trix Berendsen, Marije Dijkstra, Emmy van de Grift, Juliette Koster, Aster Kruisbrink, Valerie van Leersum, Josette Oegema, Lidewei Reitsma & Jonne Verheij, Rashel van der Schaaf, Stan Smeets, Kick Veldman, Isabela Verhag

Michael Tedja – The Color Guide Series

3 juli t/m 28 augustus 2022, Museum de Fundatie Zwolle

Het overweldigende werk van Michael Tedja (Rotterdam, 1971) bestaat uit tekenkunst, schilderkunst, literatuur en installaties. Zijn beelden, die doen denken aan die van de CoBrA kunstenaars, zijn expressief en talig en zitten vol symbolen en autobiografische elementen. Vanuit zijn ogenschijnlijke subjectiviteit levert Tedja juist kritiek. Het folkloristische en anti-intellectuele van CoBrA is dan ook juist niet aanwezig zijn werk. Museum de Fundatie liet zijn *The Color Guide Series* (2019/2020) zien.

Marte Röling

3 juli t/m 4 september 2022, Museum de Fundatie Zwolle

Marte Röling (Laren, 1939) is beeldhouwer, schilder en ontwerper. Sinds de jaren '60 van de vorige eeuw is ze een boegbeeld van vrijheid en emancipatie, en staat ze bekend om haar grote sculpturen en schilderijen. Zo staat haar iconische *Dikke vette gouden vredesduif* permanent op het dak van Museum de Fundatie Zwolle. In de zomer van 2022 waren in het museum een serie pas verworven litho's uit de jaren '60 en een aantal van haar portretten van Henk Jurriaans te zien.

Blauwbaard Boudoir Abattoir – Yuri Honing & Mariecke van der Linden

3 mei t/m 4 september 2022, Kasteel het Nijenhuis Heino / Wijhe

Yuri Honing en Mariecke van der Linden lieten zich voor deze multimediale installatie in de Tuinzaal van Kasteel het Nijenhuis inspireren door de historische stijlfiguur van Blauwbaard. In het oorspronkelijke sprookje van Charles Perrault uit 1697 verbiedt de steenrijke en afschrikwekkende Blauwbaard zijn kersverse bruid om zijn geheime kamer te betreden. Als ze haar nieuwsgierigheid niet kan bedwingen en in de verboden kamer de lichamen van zes dode vrouwen vindt, betrapt Blauwbaard haar en dreigt hij haar, net als haar voorgangers, te doden.

Neo Rauch – Die Mitte

10 september 2022 t/m 8 januari 2023, Museum de Fundatie Zwolle

In de jaren '90 van de vorige eeuw veroverde Neo Rauch de kunstwereld met zijn figuratieve schilderijen. Zijn schilderijen vielen toen buiten de boot van de hedendaagse kunst: ze waren niet abstract en niet conceptueel. Zijn voorliefde voor strips, zijn afkomst uit de DDR en het nieuwsgierige makende, ongrijpbare karakter van zijn verhaallijnen versterken nog eens het Raadsel Rauch. Hij is een prominente wegbereider van de grote terugkeer van de figuratie binnen de beeldende kunst, en met én door hem verwierf Leipzig een internationale reputatie als stad van de schilders. *Die Mitte* was een overzicht van Rauchs meest recente schilderijen, in combinatie met een bijzondere categorie uit zijn vroege werk – de reeks tondi die hij in 1993 en 1994 maakte.

Fundatie Future Factory:

Nieke Koek – *Gelichaamd*

2 september 2022 t/m 8 januari 2023, Museum de Fundatie Zwolle

Nieke Koek (Roelofarendsveen, 1982) heeft een levenslange fascinatie voor het (on)vermogen van het menselijk lichaam. Haar werken zijn poëtische vertalingen van het lichaam, en ze verheft dagelijkse, lichaamseigen zaken tot kunst. Als een goed getrainde acteur analyseert en internaliseert ze haar lijf en dat van anderen, om zo ook de kijker bewust te maken van het eigen lichaam.

Fundatie Future Factory:

KlimaatExpo '22

i.s.m. ArtWorlds

17 september t/m 4 december 2022, Museum de Fundatie Zwolle |

Kasteel het Nijenhuis Heino/Wijhe | Academiehuis, Zwolle

De klimaatcrisis schreeuwt om grote veranderingen, die ons voorstellingsvermogen soms nog te boven gaan. We hebben de verbeeldingskracht van kunstenaars nodig om het onvoorstelbare in beeld te brengen. Daarom organiseerden ArtWorlds en Museum de Fundatie *KlimaatExpo '22*, die te zien was in Academiehuis Grote Kerk Zwolle, in en om Kasteel het Nijenhuis in Heino / Wijhe en in Museum de Fundatie Zwolle. De tentoonstelling werd samengesteld door open inschrijving en een anonieme selectie.

Winterkasteel

13 november 2022 t/m 6 maart 2023, Kasteel het Nijenhuis

De winter: sneeuw, barre kou, ijzige wind. Maar ook behaaglijke warmte, feestelijke dagen en ijspret. Al eeuwenlang vormt de winter in al zijn verschijningsvormen een inspiratiebron voor kunstenaars. Ook in de Fundatie Collectie is de winter goed vertegenwoordigd. In de Tuinzaal van Kasteel het Nijenhuis zijn werken uit de collectie te zien van bijna 50 kunstenaars die zich hebben laten inspireren door de wintermaanden. Ontdek landschappen, huiselijke taferelen en winterse dieren.

Nieke Koek voert haar performance *Face-It* uit

Winter bij Kasteel het Nijenhuis

FUNDATIEFUSIONS

Museum de Fundatie organiseert onder de noemer van de FUNDATIE*fusions* compacte presentaties van hoog niveau op openbare plekken. Alle FUNDATIE*fusions* zijn gratis te bezoeken.

Anneke Wilbrink – Lofoten

11 augustus 2021 t/m 11 augustus 2022, Gemeente Hardenberg

In de schilderijen van Anneke Wilbrink (1973) lijkt de wereld in een deeltjesversneller terecht te zijn gekomen. Futuristische landschappen, met wolkenkrabbers, psychedelische bloemen en bomen zijn geplaatst tegen een achtergrond van blauwe luchten en massieve rotsen. Haar beelden roepen eerst herkenning op, met fragmenten van de Noorse eilandengroep Lofoten met de typische rode huizen, de Erasmusbrug in Rotterdam en de Nieuwe Toren in Kampen (de stad waar ze de academie deed), die daarna oplost in het visuele spektakel van wat er verder te zien is.

Gooitzen de Jong – Beelden en schilderijen

24 augustus 2021 t/m 12 april 2022, Huis voor Cultuur en Bestuur, Nijverdal

Gooitzen de Jong (1932-2004) is in de eerste plaats bekend als beeldhouwer. Van 1961 tot 1976 was hij de officiële stadsbeeldhouwer van Enschede. Anderen kennen hem misschien ook als docent aan de AKI in Enschede of de Academie Minerva in Groningen. Dat hij bovendien een buitengewoon goede schilder was, is veel minder bekend.

Jan Banning | Claire Felicie | Annabel Oosteweeghel

01 oktober 2021 t/m 13 januari 2022, Deltion College Zwolle

Fotografie van drie bekende Nederlandse fotografen. De serie *Red Utopia* van Jan Banning, *Only the Sky Remains Untouched* van Claire Felicie en *Insomnia* van Annabel Oosteweeghel.

Schoonheid en vergankelijkheid

25 juni 2021 t/m 28 augustus 2022, Kunsthal Hof 88

Aan het begin van de 17de eeuw beginnen Nederlandse kunstenaars stillevens te schilderen. In eerste instantie dient het stilleven vooral als oefening voor kunstenaars in opleiding, maar al snel wordt het een populair genre, met verschillende subgenres; zo zijn er ontbijt-, bloem-, fruit- en keukenstillevens, maar ook stillevens met vissen, jachtgerei of dood wild. Een bijzonder genre is het vanitasstilleven, waarop de objecten de kijker herinneren aan de eigen sterfelijkheid. Door de eeuwen heen is het stilleven een vaststaand gegeven gebleven in de kunstgeschiedenis. Schoonheid en vergankelijkheid liet een selectie van stillevens uit de collectie van Museum de Fundatie zien, met speciale aandacht voor het werk van Marri Oosterholt (1918-2012).

Collectie Nagelhout & Fundatie Collectie

22 november 2022 t/m 25 februari 2023, Nagelhoutzaal Holten

Dokter Nagelhout, grondlegger van de Nagelhout Collectie, en Dirk Hannema, oprichter van Museum de Fundatie, verzamelden tijdens hun leven werken van veelal dezelfde kunstenaars. In deze FUNDATIE*fusion* zijn werken te zien uit zowel de Collectie Nagelhout als de Fundatie Collectie, van Marius Bauer, Stien Eelsingh, Leo Gestel, Raoul Martinez, Dirk Nijland, John Rådecker, Jan Sluijters en Jan Voerman. Deze tentoonstelling geeft zo een mooi beeld van deze twee belangrijke Nederlandse verzamelingen.

Michael Tedja - *The Color Guide Series*

PUBLICATIES

In 2022 verschenen de volgende tentoonstellingspublicaties:

Nature Talks – kunst & design waarin de mens niet centraal staat

Verschenen bij de gelijknamige tentoonstelling in Museum de Fundatie Zwolle

Auteur: Ralph Keuning

Redactie: Sanne van de Kraats

Uitgever: Waanders Uitgevers, Zwolle

ISBN: 978-94-626-2421-4

Blauwbaard Boudoir Abattoir

Verschenen bij de gelijknamige tentoonstelling in Kasteel het Nijenhuis, Heino / Wijhe

Auteurs: Ralph Keuning, Manuela Klerkx, Sanne van de Kraats

Redactie: Sanne van de Kraats

Uitgever: Waanders Uitgevers, Zwolle

ISBN: 978-94-626-2422-1

Neo Rauch – Die Mitte

Verschenen bij de gelijknamige tentoonstelling in Museum de Fundatie Zwolle

Auteurs: Hubertus Gassner, Hans den Hartog Jager, Ralph Keuning, Bettina Krause, Uwe Tellkamp

Redactie: Sanne van de Kraats, Astrid Koke, Loes Visch

Uitgever: Waanders Uitgevers, Zwolle

ISBN: 978-94-626-2440-5 (NL) / 978-94-626-2456-6 (DU)

Nieke Koek - *Gelichaamd*

Verschenen bij de gelijknamige tentoonstelling in Museum de Fundatie

Auteur: Ralph Keuning, Sanne van de Kraats

Redactie: Sanne van de Kraats, Loes Visch

Uitgever: Waanders Uitgevers, Zwolle

ISBN: 978-94-626-2442-9

KlimaatExpo '22 ism ArtWorlds

Verschenen bij de gelijknamige tentoonstelling in Museum de Fundatie Zwolle, Kasteel het Nijenhuis
Heino / Wijhe, Academiehuis Grote Kerk

Auteur: eigen tekst kunstenaars, Carlien Oudes, Coby Zandbergen, Sanne van de Kraats

Redactie: Carlien Oudes, Sanne van de Kraats, Caroline van der Riet, Steven Cras

Uitgever: Stichting ArtWorlds

ISBN: 978-90-90-3649-95

VRIENDENLOTERIJ, SPONSORS, FONDSSEN, VRIENDEN

Door het niet aflatende engagement van de provincie Overijssel, de gemeente Zwolle en het Ministerie van OCW heeft Museum de Fundatie een stevige basis om zijn activiteiten te ontplooiën. Ook kan het museum rekenen op grote betrokkenheid van de VriendenLoterij, sponsors en fondsen. Hiermee is het museum in staat om een ambitieus tentoonstellingsprogramma te realiseren en belangrijke verwervingen te doen. Museum de Fundatie is hen allen zeer dankbaar voor deze steun.

VriendenLoterij

Museum de Fundatie maakt deel uit van de beneficiëntenfamilie van de VriendenLoterij. Met gelden van de VriendenLoterij doet het museum aankopen en maakt het museum de collectie voor een breed publiek toegankelijk. Naast de jaarlijkse bijdrage van de VriendenLoterij van €300.000,- is er € 489.855,- via geoormerkt werven bijeengebracht door de deelnemers van de VriendenLoterij.

Sponsors

De betrokkenheid van onze sponsors, de Founders van de Fundatie, bij het museum is zeer groot. Hun steun is onontbeerlijk bij het realiseren van ons ambitieuze tentoonstellingsprogramma.

Het tentoonstellingsprogramma van Museum de Fundatie wordt mede mogelijk gemaakt door Wijzonol, Unica, Wilco Art Books en Storm in Recruitement.

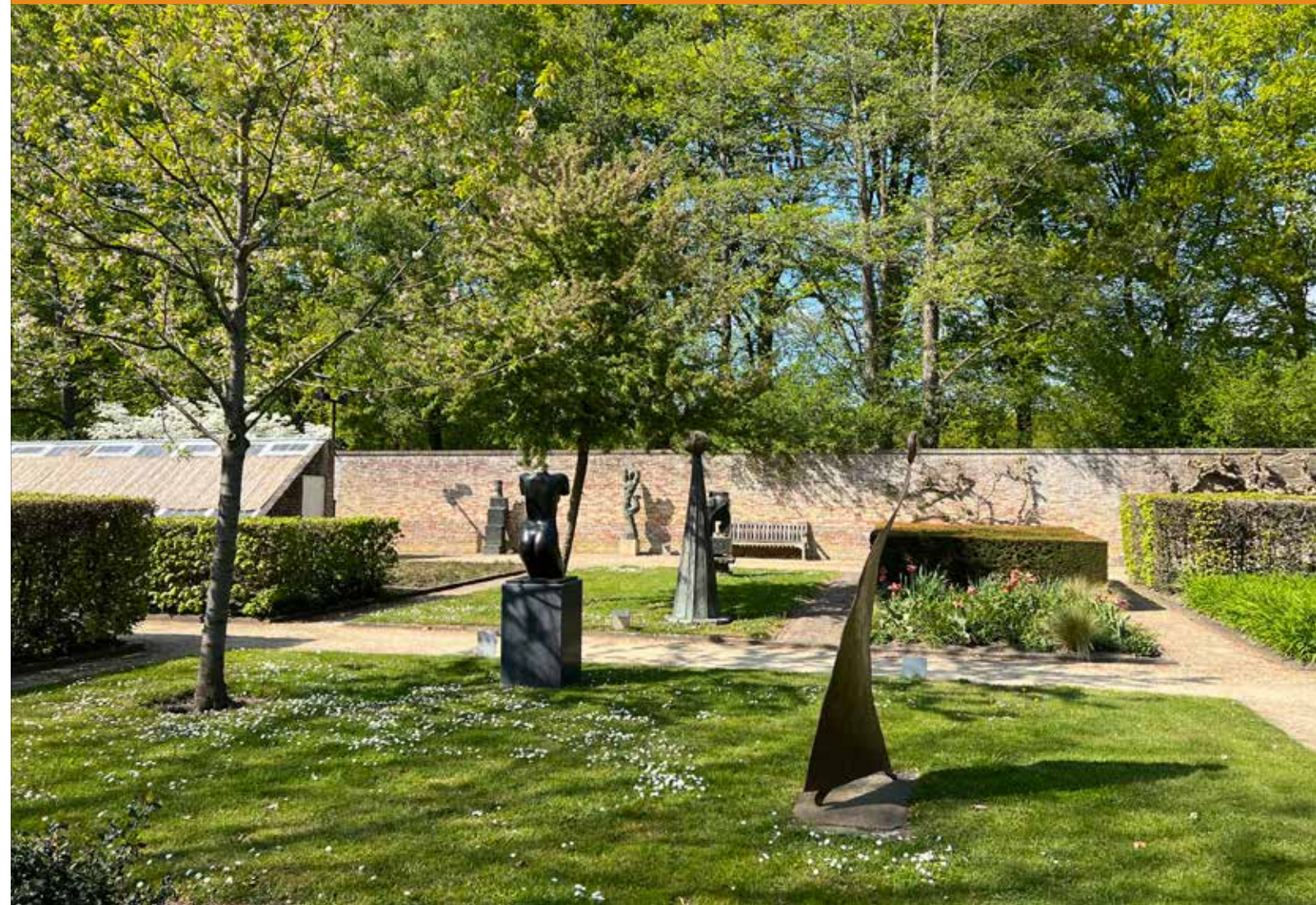
Vrienden

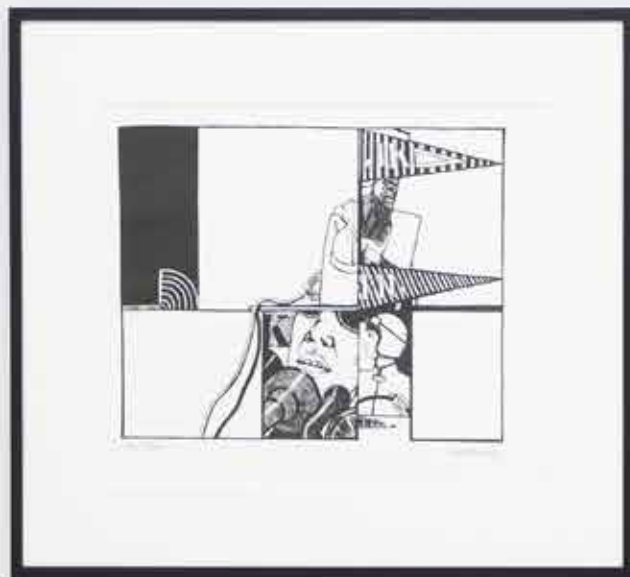
Voor diegene die hun bijzondere betrokkenheid bij Museum de Fundatie willen tonen, bestaat er de mogelijkheid om 'vriend' te worden van de Fundatie. Vrienden krijgen gratis toegang tot het museum. Daarnaast ontvangen zij de digitale nieuwsbrief en uitnodigingen voor openingen van tentoonstellingen.

MUSEUM DE FUNDATIE DANKT

MUSEUM BEELDEN AAN ZEE

In de beeldentuin van Kasteel het Nijenhuis in Heino / Wijhe zijn meer dan 40 werken uit de collectie van Museum Beelden aan Zee te zien. Museum de Fundatie heeft deze beelden in langdurig bruikleen. Museum Beelden aan Zee richt zich als enige museum in Nederland exclusief op moderne en hedendaagse, (inter)nationale beeldhouwkunst. De basis voor de collectie werd gelegd door het verzamelaarsechtpaar Theo Scholten en Lida Scholten-Middelburg. De collectie omvat anno nu meer dan 5000 beelden en varieert van portretten tot monumentale, meer dan levensgrote beelden.

COLLECTIE 2022

Conservering en restauratie

In 2022 zijn de volgende werken gerestaureerd:

- David Bade, *Ins Blaue*, 2012, gemengde techniek. Het gehele werk is verstevigd en opnieuw voorzien van een coating.
- Marte Röling, *Naked Pink*, 1964, lithografie op papier. Dit werk is gereinigd, taperesten zijn verwijderd en de verbruining is verminderd.

Bruiklenen aan derden

- Paul Citroen, *Portret van Erika Mann*, 1935-04, uitgeleend voor de tentoonstelling ‘100 jaar Kring Iconen’, Sociëteit De Kring in Amsterdam. 25 maart 2022 t/m 31 januari 2023.
- Charley Toorop, *Kinderen Räderdecker*, 1928, uitgeleend voor de tentoonstelling ‘Project Paleis, een eeuwfeest’, Bozar/Paleis voor Schone Kunsten van België in Brussel, België. 1 april t/m 21 juli 2022.
- Charlotte van Pallandt, *Model voor ‘Portret van Jeanne Bieruma Oosting’*, 1976, uitgeleend voor de tentoonstelling ‘Geen tijd verliezen – Jeanne Bieruma Oosting 1898-1994’, Musea Zutphen in Zutphen. 9 april t/m 21 augustus 2022.
- Charlotte van Pallandt, *Liggend naakt met draperie*, 1949, uitgeleend voor de tentoonstelling ‘Jeannes Zomer – Jeanne Bieruma Oosting terug in Almen’, Museum Staal in Almen. 9 april t/m 30 oktober 2022.
- Agnes van den Brandeler, *Portret van Jeanne Bieruma Oosting*, 1980, uitgeleend voor de tentoonstelling ‘Jeannes Zomer – Jeanne Bieruma Oosting terug in Almen’, Museum Staal in Almen. 9 april t/m 30 oktober 2022.
- Agnes van den Brandeler, *Portret van Jeanne Bieruma Oosting*, 1980, uitgeleend voor de tentoonstelling ‘Jeannes Zomer – Jeanne Bieruma Oosting terug in Almen’, Museum Staal in Almen. 9 april t/m 30 oktober 2022.
- Leo Gestel, *De jonge Gitana*, 1914, uitgeleend voor de tentoonstelling ‘Leo Gestel op Mallorca’, Museum Kranenburgh in Bergen. 16 april t/m 18 september 2022.
- Leo Gestel, *Boomgaard op Mallorca*, 1914, uitgeleend voor de tentoonstelling ‘Leo Gestel op Mallorca’, Museum Kranenburgh in Bergen. 16 april t/m 18 september 2022.

- Erich Wichman, *Wandvaas ‘De tragische domheid’*, 1922, uitgeleend voor de tentoonstelling ‘Christa Ehrlich – Pionier in design’, Museum de Lakenhal in Leiden. 13 mei t/m 28 augustus 2022.
- Stien Eelsingh, *Meisje met paard*, 1963, uitgeleend voor de tentoonstelling ‘Stien Eelsingh en Piet Zwiers – een dubbelportret’, Museum Giethoorn/ ‘t Olde Maat Uus. 14 mei t/m 30 oktober 2022.
- Stien Eelsingh, *Begrafnisstoet*, 1948, uitgeleend voor de tentoonstelling ‘Stien Eelsingh en Piet Zwiers – een dubbelportret’, Museum Giethoorn/ ‘t Olde Maat Uus. 14 mei t/m 30 oktober 2022.
- Stien Eelsingh, *Vrouwen een lijkkleed naaiend*, uitgeleend voor de tentoonstelling ‘Stien Eelsingh en Piet Zwiers – een dubbelportret’, Museum Giethoorn/ ‘t Olde Maat Uus. 14 mei t/m 30 oktober 2022.
- Stien Eelsingh, *Begrafnismaal*, 1954, uitgeleend voor de tentoonstelling ‘Stien Eelsingh en Piet Zwiers – een dubbelportret’, Museum Giethoorn/ ‘t Olde Maat Uus. 14 mei t/m 30 oktober 2022.
- Stien Eelsingh, *Boeren tijdens de schaft*, 1954, uitgeleend voor de tentoonstelling ‘Stien Eelsingh en Piet Zwiers – een dubbelportret’, Museum Giethoorn/ ‘t Olde Maat Uus. 14 mei t/m 30 oktober 2022.
- Stien Eelsingh, *Palmpasen in Staphorst*, uitgeleend voor de tentoonstelling ‘Stien Eelsingh en Piet Zwiers – een dubbelportret’, Museum Giethoorn/ ‘t Olde Maat Uus. 14 mei t/m 30 oktober 2022.
- Théo van Rysselberghe, *Haven van Vlissingen*, uitgeleend voor de tentoonstelling ‘Théo van Rysselberghe. Schilder van de Zon’, Singer Laren in Laren. 17 mei t/m 4 september 2022.
- Piet Mondriaan, *Rij van elf populieren in rood, geel, blauw en groen*, 1908, uitgeleend voor de tentoonstelling ‘Mondrian Evolution’, Fondation Beyeler in Riehen/Basel, Zwitserland. 5 juni t/m 9 oktober 2022.
- Paul Citroen, *Portret van Chaja Goldstein*, 1938, uitgeleend voor de tentoonstelling ‘De Nieuwe Vrouw’, Singer Laren in Laren. 13 september 2022 t/m 8 januari 2023.
- Neo Rauch, *Tal*, 1999, uitgeleend voor de tentoonstelling in het kader van de heropening van Diözesan Museum Freising, Erzdiozese München und Freising Diözesanmuseum Freising in München, Duitsland. 30 september t/m 30 november 2022.
- Wim Oepts, *Place des Lices à Sint Tropez*, 1967, uitgeleend voor de tentoonstelling ‘Wim Oepts en de schilders van het zonnige Zuiden’, Museum JAN in Amstelveen. 30 september 2022 t/m 12 februari 2023.
- Wim Oepts, *Frans landschap*, 1969, uitgeleend voor de tentoonstelling ‘Wim Oepts en de schilders van het zonnige Zuiden’, Museum JAN in Amstelveen. 30 september 2022 t/m 12 februari 2023.
- Piet Mondriaan, *Rij van elf populieren in rood, geel, blauw en groen*, 1908, uitgeleend voor de tentoonstelling ‘Mondrian Evolution’, K20 Kunstsammlung Nordrhein-Westfalen in Düsseldorf, Duitsland. 29 oktober 2022 t/m 12 februari 2023.

Verworven voor de collectie Stichting Hannema-de Stuers Fundatie

- Benedikt Leonhardt, *Untitled (ZW-RB-AB-NYL)*, 2021, acrylverf op doek, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Nieke Koek, *Drift*, 2022, kinetische installatie, aluminium, stappenmotoren, kunststof, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Michael Tedja, *The color guide series 1-15*, 2019 - 20, oliekrijt en acrylverf op papier, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Michael Tedja, *The color guide series 2-32*, 2019 - 20, oliekrijt en acrylverf op papier, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Michael Tedja, *The color guide series 3-54*, 2019 - 20, oliekrijt en acrylverf op papier, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Michael Tedja, *The color guide series 5-99*, 2019 - 20, oliekrijt en acrylverf op papier, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Michael Tedja, *The color guide series 6-121*, 2019 - 20, oliekrijt en acrylverf op papier, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Michael Tedja, *The color guide series 7-148*, 2019 - 20, oliekrijt en acrylverf op papier, verworven met steun van de VriendenLoterij.
- Michael Tedja, *The color guide series 12-260*, 2019 - 20, oliekrijt en acrylverf op papier, verworven met steun van de VriendenLoterij.

Schenkeningen aan de collectie Stichting Hannema-de Stuers Fundatie

- Joyce Overheul, *Mannen op voetstukken: Bruno Mars*, 2021, fluweel, schenking Broere Charitable Foundation 2022
- Joyce Overheul, *Mannen op voetstukken: Tom Cruise*, 2021, fluweel, schenking Broere Charitable Foundation 2022
- Kees Verwey, *Harlekijn*, 1960, olieverf op doek. Schenking Stichting Kees Verwey
- Kees Verwey, *Boerderij*, 1967, olieverf op doek. Schenking Stichting Kees Verwey
- Kees Verwey, *Portret Charlotte van Pallandt*, olieverf op doek. Schenking Stichting Kees Verwey
- Marte Röling, *Simon's Banieren*, 2001, litho. Schenking A.J.M. Verhaar
- Jan Voerman Sr., *Portret van Eduarda Thalia Verkade-Koning*, 1901, olieverf op doek. Schenking dhr. en mw. J. en A. van den Noort-van Gelder
- Reinier Lucassen, *Vitrine*, 2005, divers materiaal, hout en glas. Schenking Rob van de Elst
- Reinier Lucassen, *Herstel van het arbeidsparadijs onder de bekwame leiding Vladimir P. (Nummer 120)*, gemengde techniek/ constructie. Schenking mevrouw F. Blom en de heer R. Lucassen
- Reinier Lucassen, *Hype (Nummer 388)*, gemengde techniek/ constructie. Schenking mevrouw F. Blom en de heer R. Lucassen
- Reinier Lucassen, *Nummer 178*, olieverf op doek. Schenking mevrouw F. Blom en de heer R. Lucassen

Langdurige bruiklenen aan Museum de Fundatie

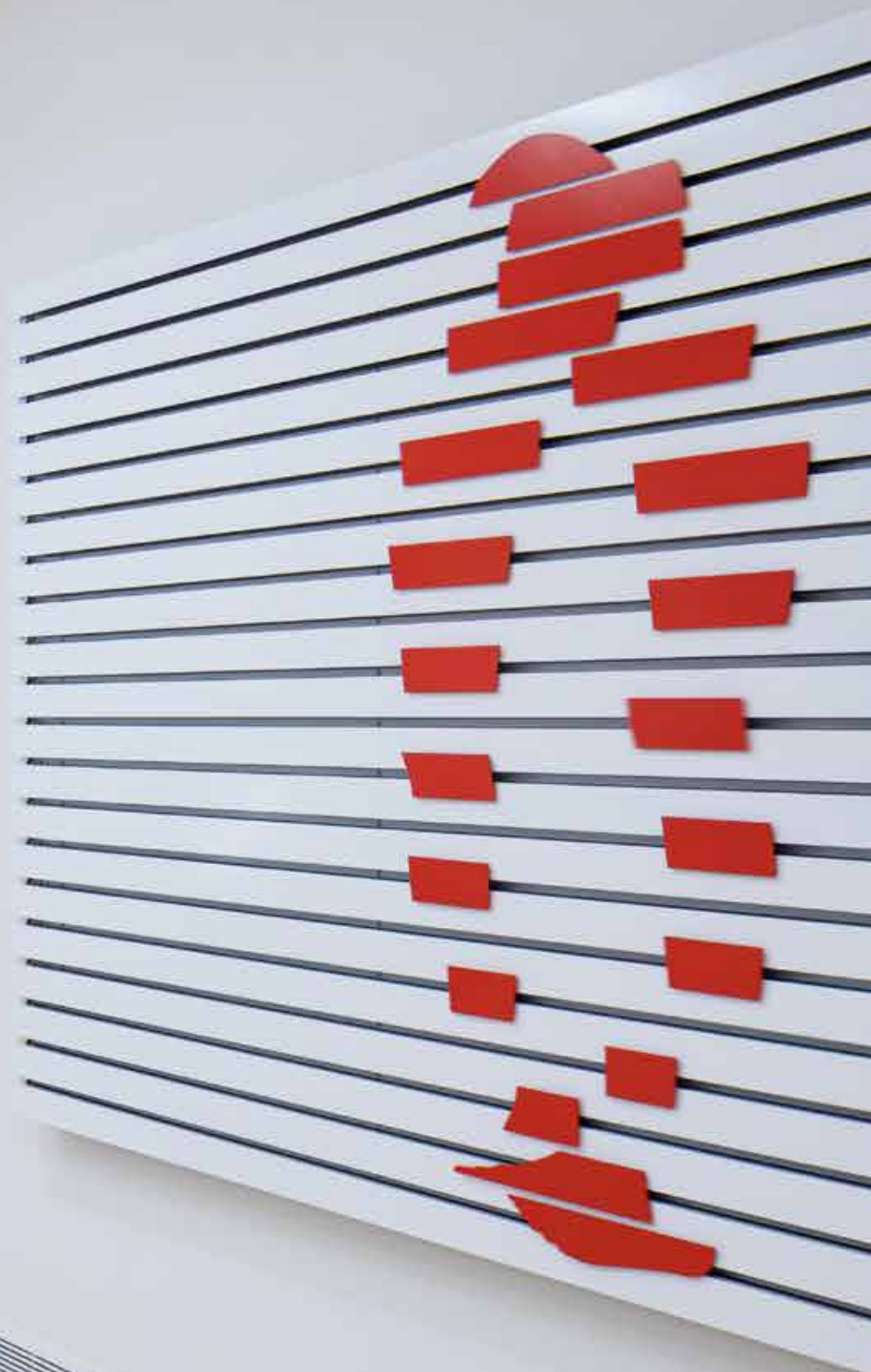
- Jan Cremer, *Hunted eagle*, 1987, olieverf op doek, bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Ivan Cremer, *Dancers from Oblivion (I,II, III)*, 2020, brons op stalen voetstuk, bruikleen van de kunstenaar
- David Bade, *Appropriation Apropos*, 2021, gemengde techniek, bruikleen van de kunstenaar
- Igor Mitoraj, *Skulptur*, 1996, brons, bruikleen collectie Jan Roeterink
- Igor Mitoraj, *Tors met windsels*, z.d., brons, bruikleen collectie Jan Roeterink
- Igor Mitoraj, *Orrizonte*, 1995, brons, bruikleen collectie Jan Roeterink

Bruiklenen voor bepaalde tijd aan Museum de Fundatie

- Gerard ter Borch en Caspar Netscher, *Portret van Jan Craeyvanger*, ca. 1658, olieverf op doek, bruikleen The Leiden Collection, New York
- Gerard ter Borch en Caspar Netscher, *Portret van Willem Craeyvanger*, ca. 1658, olieverf op doek, bruikleen The Leiden Collection, New York
- Gerard ter Borch en Caspar Netscher, *Portret van Reijnder Craeyvanger*, ca. 1658, olieverf op doek, bruikleen The Leiden Collection, New York
- Gerard ter Borch en Caspar Netscher, *Portret van Engel Craeyvanger*, ca. 1658, olieverf op doek, bruikleen The Leiden Collection, New York
- Fabrikaat, *Terra Story*, 2019, servies van kleislib van rivierklei, bruikleen van Fabrikaat
- Nienke Hoogvliet, *Kaumera Kimono*, ca. 2018, wol, zijde, Kaumera, Anamox, Vivianiet, bruikleen van Studio Nienke Hoogvliet
- House of DUS, *Aardappelservies*, 2013, biopolymeer op basis van aardappelreststromen, bruikleen House of Dus
- Jan Klinger, *Bacteria Lamp*, 2021, bacteriën en Led lamp, bruikleen van de kunstenaar.
- Paulus Lesire, *Portret van Willem Craeyvanger*, 1651, olieverf op doek, bruikleen The Leiden Collection, New York
- Caspar Netscher, *Portret van Peter Craeyvanger*, ca. 1658, olieverf op doek, bruikleen The Leiden Collection, New York
- Caspar Netscher, *Portret van Gerrit Craeyvanger*, ca. 1658, olieverf op doek, bruikleen The Leiden Collection, New York
- Caspar Netscher, *Portret van Lijsbeth Craeyvanger*, ca. 1658, olieverf op doek, bruikleen The Leiden Collection, New York
- Caspar Netscher, *Portret van Naleke Craeyvanger*, ca. 1658, olieverf op doek, bruikleen The Leiden Collection, New York
- Tamara Orjola, *Forest Wool*, 2017, vezels van dennennaalden, bruikleen van de kunstenaar
- Neo Rauch, *Der Lehrling*, 2015, olieverf op doek, bruikleen Arthaus

Nieke Koek - *Gelichaamd*

Aanwinsten

Verworven voor de collectie van de Provincie Overijssel

- Lotta Blokker, *Falling Man*, 2022, brons, ed. 1/6

Schenken aan de collectie van de Provincie Overijssel

- Evert Bomhof, *Aardappelschillende vrouw (mogelijk de vrouw van de kunstenaar)*, olieverf op doek. Schenking Erven A.Flik-Kremer.
- Paul Citroen, *Landschap met grove den*, 1944, zwart krijt op papier, schenking collectie Citroen
- Theo Kurpershoek, *Keuken Prins Hendriklaan 7*, 1969, olieverf op doek. Schenking M. Kurpershoek.

BIBLIOTHEEK EN DOCUMENTATIE

Bibliotheek

De kunsthistorische bibliotheek van Museum de Fundatie, met onder andere de boeken uit het bezit van Dirk Hannema en Paul Citroen, is ondergebracht in het Westelijk Bouwhuis van Kasteel Het Nijenhuis.

Eind 2022 waren er 9191 digitaal beschreven titels. In samenwerking met de Athenaeumbibliotheek in Deventer is het merendeel van deze bibliotheekrecords via Worldcat ontsloten. Zo is een groot deel van de gedigitaliseerde bibliotheekcatalogus wereldwijd te raadplegen.

In 2022 is met de hulp van oud-bibliothecaresse mevrouw L. de Ceuninck van Capelle een groot deel van de tentoonstellingscatalogi geordend. Museum de Fundatie bezit daarnaast een aanzienlijk aantal veiling-catalogi van zowel nationale als internationale grote en kleine veilinghuizen. In verband met onderzoek naar de herkomst van kunstwerken binnen de Nederlandse Musea worden deze regelmatig geraadpleegd.

Archief

Museum de Fundatie beheert naast het persoonlijk archief van Dirk Hannema en de familie De Stuers ook archiefmateriaal met betrekking tot de kunstenaars Jan Voerman sr., Dorothé van Driel, Gooitzen de Jong en Paul Citroen.

In het kader van het project Metamorfoze is, in samenwerking met de Rijksdienst Kunsthistorische Documentatie in Den Haag, een groot deel van het archief van Paul Citroen gedigitaliseerd en geconserveerd.

PUBLICITEIT

Een greep uit de eigen en vrije publiciteit rondom het programma van Museum de Fundatie in 2022.

Joyce Overheul – *Let's get Political*

Print

‘Wapens in de babykamer, Joyce Overheul wil ons helemaal niet plezieren.’
03-02-2022, *Dagblad van het Noorden*

Theo Kurpershoek – *Een loflied op de zichtbare wereld*

Print

‘Hoe Theo Kurpershoek een begenadigd boekontwerper werd’
03-03-2022, *de Volkskrant*

Rob Scholte – *Reproductie Verplicht*

Print

‘Expositie ‘Reproductie Verplicht’ zoomt in op de kunst van het kopiëren.’
09-01-2022, *Steenwijker Courant*

Radio & TV

Spunck: Rob Scholte – Reproductie Verplicht
26-01-2022, RTV Oost
Nu te Zien! Rob Scholte.
08-02-2022, AvroTros

Nature Talks – *kunst & design waarin de mens niet centraal staat*

Print

‘De paddenstoelen mogen aangeraakt worden.’
16-04-2022, *Hart Magazine*

Michael Tedja – *The Color Guide Series*

Print

‘Wat ik doe is exclusief en zo wil ik het ook houden’
01-07-2022, interview in *Metropolis M*
‘Heb lef en kom uit de moederschoot’
****, 04-08-2022, *NRC Handelsblad*

Nieke Koek – *Gelichaamd*

Print

‘Nieke Koek: de kunst van het genezen.’
20-09-2022, *Mister Motley*
‘Een ode aan de kunst van het lichaam – in gesprek met Nieke Koek.’
07-10-2022, *Mister Motley*

Neo Rauch – *Die Mitte*

Print

‘Neo Rauch: kunstenaar op zoek naar balans.’
16-09-2022, *Nederlands Dagblad*
‘Neo Rauch: ik heb geen concept, dat is mijn concept.’
18-09-2022, *Trouw*
‘Neo Rauch: ondoorgroendelijke schilderijen vliegen heerlijk uit de bocht.’
24-09-2022, *Meppeler Courant*
‘Twee tentoonstellingen met dromerige, sprookjesachtige ‘verkenningen van het eigen ik’ van Neo Rauch.’
20-10-2022, *de Volkskrant*
‘Heuvels van geluk bij Neo Rauch in de Fundatie’
15-11-2022, *Museumtijdschrift*

KlimaatExpo '22

Print

‘KlimaatExpo: opa smelt live weg.’
18-09-2022, *AD*
‘KlimaatExpo: hoe kunst meedenkt in de transitie.’
23-09-2022, *Salland*

Overige publiciteit

Leden/lezersacties

Rond het programma van Museum de Fundatie zijn in 2022 arrangementen en leden/lezersacties ontwikkeld in samenwerking met onder meer de VriendenLoterij, NS, Kruidvat en COOP.

Social Media

Museum de Fundatie is actief op Instagram, Facebook en Twitter. Op alle kanalen samen heeft het museum ruim 41.000 volgers. De komende jaren wordt gewerkt aan substantiële groei en meer online aanwezigheid.

Advertenties

Er is in 2022 geadverteerd in kranten (o.a. 3x kunstbijlages van de Volkskrant en NRC Handelsblad) en magazines, zoals Tableau en Villa d'Arte. Bij alle tentoonstellingen werden er STER-spots ingezet op Radio 1.

EDUCATIE EN VOORLICHTING

Museum de Fundatie heette in 2022 kinderen, jongeren, studenten en volwassenen van harte welkom: het museum als plek om kunst te ontdekken, te verkennen en erover te leren. Honderden leerlingen van het primair onderwijs uit Zwolle en de regio bezochten Museum de Fundatie Zwolle en Kasteel het Nijenhuis om kennis te maken met het museum en het verzamelen en tentoonstellen van kunstwerken. Jongeren van het voortgezet onderwijs bezochten het museum voor verdiepende museumlessen en gingen onder begeleiding van museumdocenten met elkaar kijken naar kunst en met elkaar in gesprek over de kunstwerken, de thematiek die hierin verwerkt is en wat dit voor hen betekent. Studenten van onder andere ArtEZ University of the Arts, CIBAP vakschool voor vormgeving, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, het Deltion College en Katholieke Pabo Zwolle bezochten het museum voor op maat gemaakte programma's, die aansloten bij de verschillende opleidingen en vakgebieden. Volwassenen wisten het museum te vinden voor informatieve en verdiepende rondleidingen op beide locaties.

Cijfers locatie Museum de Fundatie Zwolle

In totaal bezochten 6.662 leerlingen en studenten uit het primair-, voortgezet- en beroepsonderwijs in schoolverband Museum de Fundatie (2021: 2.680). Er werden 146 museumlessen afgenomen (2021: 21 museumlessen). Individueel bezochten 3.505 kinderen en jongeren onder de negentien jaar Museum de Fundatie (2021: 3.162). 2.322 studenten bezochten de locatie in Zwolle op eigen gelegenheid (2021: 1.661). Door verschillende groepen volwassenen werden 89 rondleidingen afgenomen (2021: 34).

Cijfers locatie Kasteel 't Nijenhuis

In totaal bezochten 2.062 leerlingen en studenten uit het basis-, voortgezet- en beroepsonderwijs in groepsverband Kasteel het Nijenhuis (2021: 644). Er waren 52 museumlessen (2021: 2 museumlessen) Individueel bezochten 1.282 kinderen en jongeren onder de negentien jaar Kasteel 't Nijenhuis (2021: 1.490). 387 studenten bezochten Kasteel het Nijenhuis op eigen gelegenheid (2021: 278). Door verschillende groepen volwassenen werden 33 rondleidingen afgenomen (2021: 24), met daarbij 6 instaprondleidingen (2021: 0).

Educatieve programma's en educatief aanbod

Museum de Fundatie biedt voor alle doelgroepen uit het primair en voortgezet onderwijs diverse educatieprogramma's aan op beide locaties. Daarnaast worden rondleidingen aangeboden voor volwassenen die in groepsverband het museum of het kasteel bezoeken. Voor kinderen die in de vrije tijd een van de locaties bezoeken, wordt het kijk-en-doeblad gratis aangeboden.

Primair onderwijs

Voor het primair onderwijs is het aanbod opgedeeld in drie categorieën; onderbouw (groep 1 t/m 3), middenbouw (groep 4 t/m 6) en bovenbouw (groep 7 en 8). De jongste bezoekers uit groep 1 t/m 3 bezoeken Kasteel het Nijenhuis samen met de Barones van Pallandt, gespeeld door een museumdocent, die de leerlingen op theatrale wijze meeneemt. Tijdens dit programma ontdekken de leerlingen het kasteel en de beeldentuin, kijken ze naar verschillende kunstwerken uit de Fundatie Collectie en wanen ze zich een echte kasteelbewoner.

Leerlingen uit groep 4 t/m 6 bezoeken Museum de Fundatie Zwolle tijdens het programma 'Verstrooide Verzamelaar'. De leerlingen bekijken samen de tentoonstellingen en gaan op zoek naar de verloren kunstwerken. Als alle kunstwerken zijn gevonden, gaan de leerlingen naar de wolk van het gebouw om over de Zwolse binnenstad uit te kijken en kunst te kijken met de kunstkijkmethode *Visual Thinking Strategies*.

Nieuw was in 2022 het programma voor groep 7 en 8: 'Meemaken op Locatie bij De Fundatie'. Dit programma is ontwikkeld in samenwerking met Stadkamer Zwolle en is een lessenserie van drie lessen. De tweede les uit deze lessenserie vindt plaats in Museum de Fundatie Zwolle. De museumles staat in het teken van de vraag 'wat is kunst?'. De leerlingen kijken onder begeleiding van de museumdocent door middel van de *Visual Thinking Strategies*-methode naar de kunstwerken uit de Fundatie Collectie en de tijdelijke tentoonstellingen.

Voortgezet onderwijs

Leerlingen uit het voortgezet onderwijs komen naar Museum de Fundatie Zwolle voor museumlessen. Deze museumlessen worden altijd afgestemd op de doelgroep. Waar mogelijk wordt er ook aangesloten op thema's of onderwerpen die in de lessen op school worden behandeld. Tijdens de museumles wordt er met name gericht op het samen kijken naar kunst door middel van *Visual Thinking Strategies*. Veel scholen uit regio Zwolle bezochten Museum de Fundatie Zwolle en Kasteel het Nijenhuis, maar ook scholen buiten de regio wisten hun weg naar het museum te vinden, zoals het Bogerman College uit Sneek, het Haarlemmermeer Lyceum uit Hoofddorp, RSG De Borgen uit Leek en Wico Campus uit Lommel (België). Daarnaast werden ook regelmatig museumlessen op maat aangeboden voor leerlingen uit het Praktijkonderwijs en Voortgezet Speciaal Onderwijs, doelgroepen die doorgaans het museum minder weten te vinden.

MBO, HBO en WO

Diverse MBO-, HBO- en WO-instellingen bezochten in 2022 Museum de Fundatie Zwolle of Kasteel het Nijenhuis. Voor deze groepen studenten werden verschillende op maat gemaakte programma's aangeboden. Zo bezochten studenten van ArteEZ University of the Arts in het kader van de module ondernemerschap het museum om een interactieve presentatie te krijgen over verschillende rollen binnen een museum; studenten van Katholieke Pabo Zwolle volgden een masterclass over hoe je met kinderen kunt kijken naar kunst en hoe je dit als leerkracht zelf met kinderen kunt doen; studenten van Hogeschool Windesheim gingen aan de slag met *Art Based Learning* tijdens de module zingeving; studenten van de Master Kunsteducatie van ArteEZ University of the Arts sloten het jaar af met een werksessie *Art Based Learning* onder begeleiding van lector Jeroen Lutters.

Rondleidingen voor volwassenen

Groepen volwassenen bezochten ook in 2022 de verschillende tentoonstellingen in Museum de Fundatie Zwolle en Kasteel het Nijenhuis veelvuldig. Verdiepende rondleidingen waren met name populair bij *Rob Scholte - Reproductie Verplicht*, *Neo Rauch - Die Mitte* en de beeldentuin bij Kasteel het Nijenhuis. Tijdens Fundatie Summerstage 2022 werden instaprondleidingen aangeboden door de beeldentuin bij Kasteel het Nijenhuis.

Kijk-en-doeblad

Het kijk-en-doeblad is een educatieve tool om kinderen en hun ouders op speelse wijze naar de tentoonstellingen te laten kijken. Zowel voor locatie Museum de Fundatie Zwolle als Kasteel het Nijenhuis werd deze tool op maat gemaakt voor iedere tentoonstelling. In de periode september t/m december werden op locatie Zwolle ca. 800 exemplaren gebruikt. Het blad wordt ingezet tijdens museumbezoek door kinderen en volwassenen en wordt daarnaast gebruikt ter aanvulling op educatieprogramma's voor de bovenbouw uit het primair onderwijs en onderbouw uit het voortgezet onderwijs. Ook voor de tentoonstelling *KlimaatExpo '22* werd voor zowel locatie Academiehuis Grote Kerk als Kasteel het Nijenhuis het kijk-en-doeblad ontwikkeld.

Workshop in de beeldentuin van Kasteel het Nijenhuis

Publieksprogramma bij *Fundatie Future Factory*

In de Fundatie Future Factory gaan makers op zoek naar de hartslag van de tijd. Ze onderzoeken welke thema's de toekomst bepalen. Dit levert actuele en geëngageerde tentoonstellingen op die de bezoeker aan het denken zetten.

Joyce Overheul – Let's get politcal

Tijdens *Let's get political* vonden verschillende evenementen plaats rondom de tentoonstelling. Zo gaf Joyce Overheul twee masterclasses over haar werk als kunstenaar en haar tentoonstelling. Ook werkten bezoekers samen met de kunstenaar aan het nieuwe wandkleed van Overheul tijdens *Het Tapijtproject*. Daarnaast was Overheul meermaals op zaal aanwezig om met bezoekers in gesprek te gaan.

Nature Talks i.s.m. HKU: Nature Talks About...

In het programma *Nature Talks About...* werd de relatie tussen mens en de natuur onderzocht. Bezoekers worden in contact gebracht met verschillende vraagstukken en onderwerpen die verbonden zijn aan de tentoonstelling. Docenten van HKU, Ruben Jacobs en Anke Jongejan, gaven de masterclass 'Denken als een berg' in de natuur rondom Kasteel het Nijenhuis. In deze masterclass verkenden deelnemers door middel van diverse verhalen en opdrachten hoe de mens zich als onderdeel van een ecosysteem kan ervaren als de mens niet centraal zou staan. Ook waren verschillende kunstenaars op zaal aanwezig om over hun werk te vertellen, en werkten Trix Berendsen en Stan Smeets op locatie verder aan hun werk.

Nieke Koek – Gelichaamd

Tijdens het openingsweekend van haar tentoonstelling voerde Nieke Koek de performance *Face-It* uit op de Blijmarkt. Hierbij maakte ze afdrukken van gezichten met een plak pastadeeg. Wat begint als een weldadige spabehandeling, eindigt met je gezichtsafdruk in de frituur. Tijdens de masterclass *In Search of Stories* ging Nieke Koek in op haar onderzoeksproject *Op zoek naar verhalen*, waarin zij samen met patiënten met ongeneeslijke kanker op zoek gaat naar zingeving. Koek voerde samen met vier andere performers de performance 'Pijnkoor' uit, hierbij werden museumbezoekers ondergedompeld in een cluster van pijnklanken. Ook was Koek een aantal keer op zaal aanwezig om in gesprek te gaan met bezoekers over de tentoonstelling en haar werk

Verbinding & samenwerking

In 2022 werd er volop samengewerkt op het gebied van educatie en begaf Museum de Fundatie zich meermaals buiten de beide museumlocaties.

Fundatie Summer Stage, Stadsfestival Zwolle en het Groot Zwols Kinderboekenfeest

In 2022 was Museum de Fundatie meermaals buiten het museum, in verschillende festivalsettings, te vinden. In juni werden tijdens Fundatie Summerstage 2022 workshops aangeboden voor kinderen, waarin kinderen hun eigen sculptuur maakten voor in de beeldentuin bij Kasteel het Nijenhuis. Tijdens het Stadsfestival Zwolle 2022 konden kinderen op het kinderplein aan de slag tijdens de workshop 'De gekke architect!' en maakten de skyline van de Zwolse binnenstad zoals zij die graag zouden zien, waarbij aanpassingen en vergrotingen van de wolk op het museumgebouw in Zwolle niet onopgemerkt bleven. Tijdens de Kinderboekenweek organiseerde Museum de Fundatie in samenwerking met Poppodium Hedon, Zwolse Theaters, Stadkamer Zwolle, Travers Welzijn en Doornijk Kinderopvang het Groot Zwols Kinderboekenfeest. Museum de Fundatie programmeerde de workshop 'Gi-Ga-Groene Collage', waarbij kinderen een eigen collage maakten van restmateriaal en reproducties van kunstwerken uit de Fundatie Collectie.

Samenwerking Deltion College: opleiding Sociaal Werk

Sinds 2017 werkt Museum de Fundatie samen met het Deltion College, en meer specifiek de opleiding Sociaal Werk (voorheen Sociaal Cultureel Werk). Het doel van deze samenwerking is een doorlopende leerlijn aan te bieden waarbij studenten in aanraking komen met museumeducatie in Museum de Fundatie. De eerstejaars studenten maken kennis door middel van een museumbezoek onder begeleiding van museumdocenten, tweedejaars studenten maken eigen beeldend werk geïnspireerd op een van de tentoonstellingen in Museum de Fundatie en exposeren hun werk tijdens een Fundatie*fusion*-tentoonstelling op locatie en derdejaars studenten ontwikkelen educatieve activiteiten voor doelgroepen uit het sociaal werk die plaats kunnen vinden in Museum de Fundatie. Alle onderdelen uit dit project hebben kunnen plaatsvinden, in tegenstelling tot voorgaande jaren. Er deden in totaal ca. 300 studenten mee aan dit project (jaar 1: 140 studenten, jaar 2: 140 studenten en jaar 3: 17 studenten).

Samenwerking Stadkamer Zwolle

De samenwerking met Stadkamer Zwolle werd in 2022 opnieuw aangewakkerd. Er werd op verschillende vlakken samengewerkt; er werd een workshopavond georganiseerd in samenwerking met VTS Nederland om educatieprofessionals, museumdocenten, docentenopleiders en (vak)leerkrachten te inspireren in het werken met kunstijkijkmethode *Visual Thinking Strategies*; de digibordles *In de wolken*, onderdeel van de Digitale Scheurkalender Zwolle, kreeg een nieuw podium en werd veelvuldig ingezet ter voorbereiding op een bezoek aan Museum de Fundatie Zwolle; en de lessenserie *Meemaken op Locatie in De Fundatie* werd doorontwikkeld.

Samenwerking Vrije Academie

Tijdens de tentoonstelling *Neo Rauch – Die Mitte* werd in samenwerking met de Vrije Academie een lezing georganiseerd in Museum de Fundatie Zwolle. Vijfentwintig enthousiaste deelnemers volgden de kunsthistorische lezing, waarna een bezoek aan de tentoonstelling plaatsvond. Ook in 2023 blijft Museum de Fundatie samenwerken met de Vrije Academie.

Samenwerking ArtEZ: Studium Generale en Research Art Together

Bij de tentoonstelling *Nieke Koek – Gelichaamd* heeft Museum de Fundatie voor het eerst nauw samengewerkt met *Studium Generale*, het kennisplatform van ArtEZ University of the Arts en *Research Art Together (RAT)*, een multidisciplinaire module voor docentenopleidingen Muziek, Theater en Beeldende Kunst. Er vonden gesprekken plaats tussen groepen studenten en Nieke Koek over de thematiek waar ze mee werkt, het maakproces, co-creatie tussen patiënten en de kunstenaar, etc. Veel opleidingen bezochten de tentoonstelling, waaronder studenten van de Master Klassieke Muziek, Master en Bachelor Interieurdesign en studenten van de opleiding Docent Beeldende Kunst en Vormgeving, Docent Theater en Media en Docent Muziek. Deze samenwerking zal in 2023 worden voortgezet.

Stan Smeets aan het werk in zijn kas in de beeldentuin van Kasteel het Nijenhuis.

ACTIVITEITEN

2022 was het jaar waarin er weer van alles mocht. Naast alle activiteiten rondom tentoonstellingen, zoals masterclasses en workshops, werden er ook andere evenementen georganiseerd op de locaties van Museum de Fundatie – met als hoogtepunt Fundatie SummerStage 2022. In het weekend van 10 juni veranderde de serene beeldentuin van Kasteel het Nijenhuis in een zinderend festivalterrein, met optredens van Robin Scherpen, Yuri Honing Acoustic Quartet, Julia Sabaté, KARSU, ArteZ Masters of Music en MINKA. Voor het eerst werkte het museum samen met het Zwolse poppodium Hedon aan de programmering van SummerStage.

In en om Kasteel het Nijenhuis organiseerde het museum in samenwerking met ArteZ ook wederom ArteZ Performance Lab. Vanaf februari 2022 waren de studenten van de Master of Music van het ArteZ Conservatorium in Zwolle ‘artists in residence’ bij Kasteel het Nijenhuis. De beeldende kunst, de gebouwen en de natuur rond het kasteel dienden als inspiratiebron voor zes verschillende performances die op 26 mei doorlopend te zien waren. ArteZ Performance Lab was gratis toegankelijk met een toegangsbewijs voor Kasteel het Nijenhuis.

In 2022 was het museum in Zwolle iedere zaterdagavond gratis geopend voor iedereen. Het doel van deze avonden was het verlagen van een mogelijke financiële drempel voor het museumbezoek. In 2023 trekt het museum deze lijn door, maar nu op de vrijdagavond. Daarnaast zullen er meer activiteiten georganiseerd worden op deze avonden, daarbij kan er gedacht worden aan muziek, workshops en instaprondleidingen.

Voor de deelnemers van de VriendenLoterij organiseerde het museum een speciale VIP-middag bij Kasteel het Nijenhuis. De deelnemers werden ontvangen met taart, kregen een rondleiding door het kasteel en de beeldentuin, maakten hun eigen beeld tijdens een workshop en sloten deze bijzondere middag af met een borrel.

Tijdens het *Winterkasteel* was de Sint af en toe in het weekend aanwezig in Kasteel het Nijenhuis. Ook was er een speciale avondopenstelling, waarbij bezoekers de beeldentuin in het donker met een lichtjesroute konden ervaren.

PERSONEEL EN ORGANISATIE

Personeel

De organisatie van Museum de Fundatie bestaat op 31 december 2022 uit een professionele kern van 60 werknemers. Op basis van een volledig dienstverband waren er gedurende het jaar 2022 27,97 fte in dienst (2021: 25,34). Voor projecten en activiteiten die de capaciteit van de organisatie overstijgen, worden externe krachten ingehuurd.

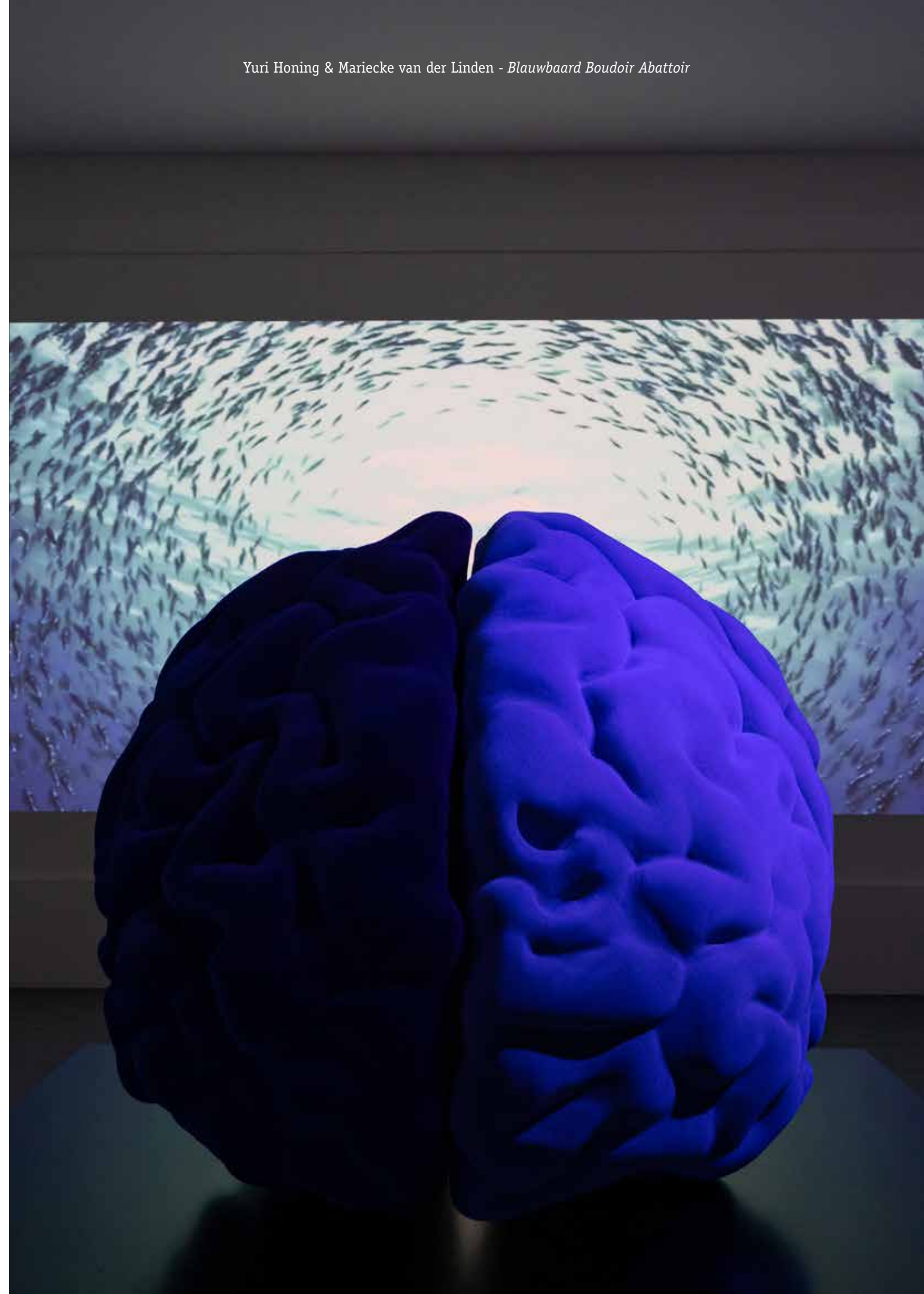
Personeelsvertegenwoordiging

Met ingang van het jaar 2006 is door het museum personeel een personeelsvertegenwoordiging gekozen, die bestaat uit drie tot vier personen. 2022 was een bewogen jaar voor de PVT. Halverwege 2022 is er een klankbordgroep ontstaan die als gesprekspartner voor de directeur optrad.

De directie van Museum de Fundatie heeft in 2022 regelmatig overleg gevoerd met de klankbordgroep. Ook zijn in 2022 de voorbereidingen getroffen om in 2023 te kunnen starten met een gekozen ondernemingsraad.

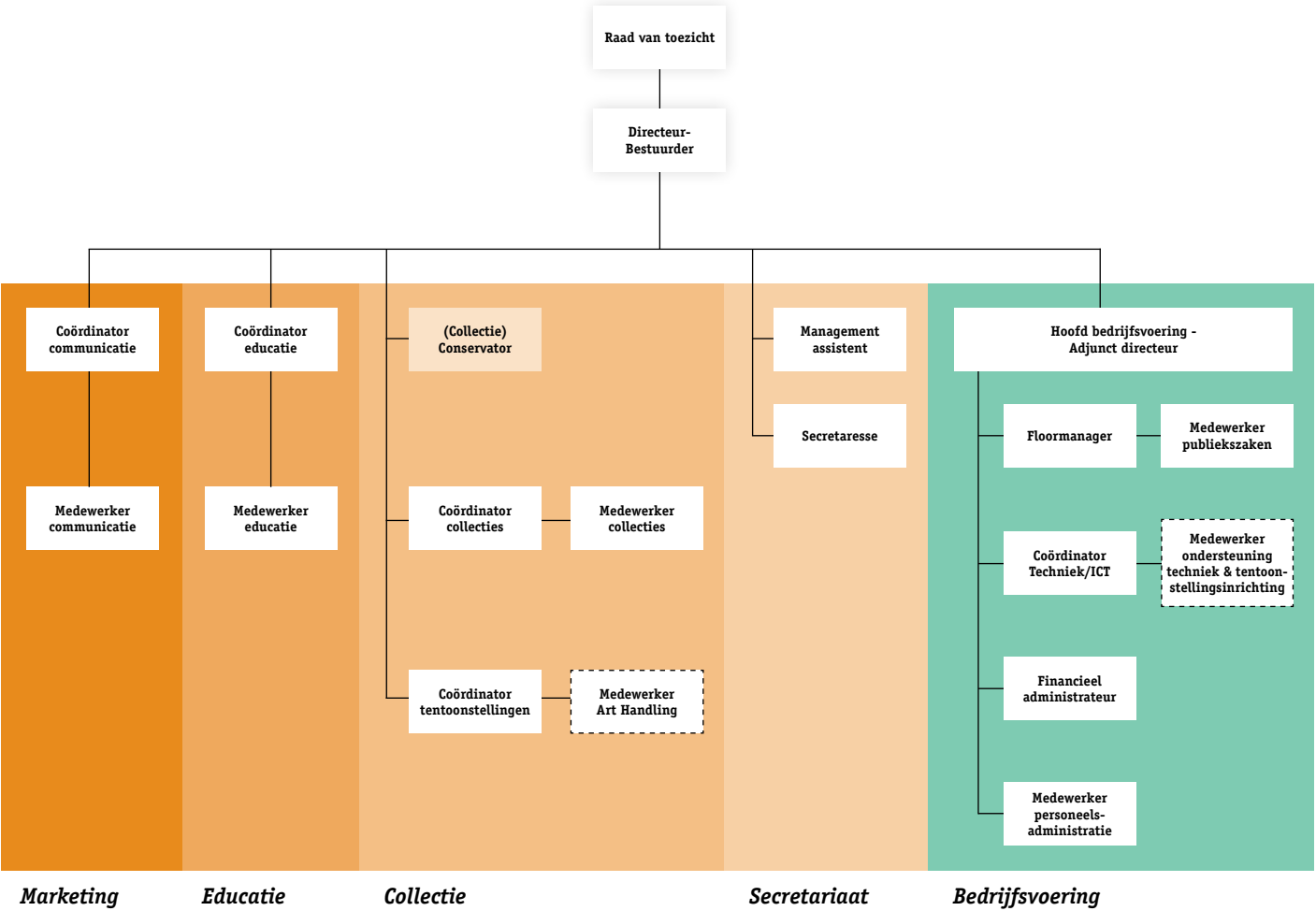
Vertrouwenspersoon

In het verslagjaar is Natasja Bergstra van GIMD via Zorg van de Zaak beschikbaar geweest als extern vertrouwenspersoon voor de medewerkers.

ORGANOGRAM 2022

FINANCIËN

Het financiële overzicht is gebaseerd op de jaarrekening 2022 van Stichting Museum de Fundatie. Op 20 maart 2023 is deze, voorzien van een accountantsverklaring, goedgekeurd door de leden van de Raad van Toezicht. Deze jaarrekening ligt ter inzage bij Stichting Museum de Fundatie.

Balans per 31 december 2022

ACTIVA <i>(in euro's)</i>	31-12-2022	31-12-2021
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Verbouwing	14.975	16.847
Overige materiële vaste activa	49.031	61.310
	64.006	78.157
Vlottende activa		
Vorraden		
	97.879	77.005
Vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren	101.034	63.266
Vorderingen inzake belastingen	76.828	69.672
Overige vorderingen en overlopende activa	600.482	1.142.466
	778.344	1.275.404
Liquide middelen	3.832.115	4.194.854
Totaal	4.772.344	5.625.420

Balans per 31 december 2022

PASSIVA <i>(in euro's)</i>	31-12-2022	31-12-2021
Eigen vermogen		
Algemene reserve	660.000	660.000
Reserve kunstaankopen Hannema-de Stuers Fundatie	641.030	638.030
Reserve tentoonstellingsfonds	1.057.107	1.015.822
Reserve internationale topproducties/ samenwerkingsprojecten	767.928	767.928
Reserve tentoonstelling Ter Borch	600.000	350.000
Reserve voorbereidingen nieuwe museumlocatie	278.346	295.837
Reserve beveiliging	90.506	90.506
Reserve restauraties	82.076	75.804
Reserve i.v.m. maatregelen coronacrisis	0	898.320
	4.176.992	4.792.247
Vorzieningen		
	60.000	0
Kortlopende schulden		
Schulden aan leveranciers	125.564	190.732
Schulden inzake belastingen en sociale lasten	69.397	76.983
Schulden inzake pensioenen	23.546	20.358
Overige schulden en overlopende passiva	376.844	545.100
	535.351	833.173
Totaal	4.772.344	5.625.420

Werk van Isabela Verhagen in *Nature Talks* - kunst & design waarin de mens niet centraal staat

Exploitatierkening over 2022 *(in euro's)*

Omschrijving	Werkelijk 2022	Begroting 2022*	Werkelijk 2021
Baten			
Bijdragen en subsidies	2.697.284	2.335.173	3.287.306
Entreegelden	870.247	1.720.000	651.296
Opbrengsten uit verhuur	61.472	93.200	66.075
Overige baten	1.283.238	1.266.300	1.079.951
Totaal baten	4.912.242	5.414.673	5.084.628
Lasten			
Personeelskosten	2.116.494	2.152.000	1.833.493
Reorganisatiekosten	223.838	0	0
Huisvestingskosten	924.481	829.000	788.740
Kantoorkosten	126.915	125.500	119.535
Promotiekosten	122.493	75.000	76.431
Tentoonstellingskosten	922.150	1.432.173	822.538
Overige projecten	132.036	0	58.667
Educatiekosten	11.936	30.000	6.792
Documentatie/collectiekosten	392.743	259.000	692.686
Overige algemene kosten	517.376	478.500	406.706
Afschrijvingen	20.025	28.000	18.889
Totaal lasten	5.510.487	5.409.173	4.824.478
Bedrijfsresultaat	-598.246	5.500	260.149
Financiële baten en lasten	-17.009	-5.500	-21.134
Totaal exploitatieresultaat	-615.255	0	239.016

Ad* De begroting heeft geen deel uitgemaakt van de accountantscontrole.

Bezoldiging topfunctionarissen 2022 *(in euro's)*

Functionaris	R.H. Keuning
Functioniegegevens	Directeur
Aanvang en einde functieervulling in 2022	01/01 – 31/10
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus betaalbare onkostenvergoedingen	159.314
Beloningen betaalbaar op termijn	18.873
<i>Subtotaal</i>	178.187
Individuele toepasselijke bezoldigingsmaximum	179.901
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Totale bezoldiging	178.187

Functionaris	R. Zuidema
Functioniegegevens	Directeur
Aanvang en einde functieervulling in 2022	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband in uren per kalenderjaar	376
Bezoldiging	
Bezoldiging in betreffende periode	33.000
Individuele toepasselijke bezoldigingsmaximum	77.456
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Totale bezoldiging	33.000

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan n.v.t

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling n.v.t

Bestemming van het resultaat 2022

Dotatie algemene reserve	223.838
Onttrekking algemene reserve	-223.838
Dotatie reserve kunstaankopen Hannema-de Stuers	50.000
Onttrekking reserve kunstaankopen Hannema-de Stuers	-47.000
Dotatie reserve tentoonstellingsfonds	969.219
Onttrekking reserve tentoonstellingsfonds	-927.934
Dotatie reserve internationale topproducties/samenwerkingsprojecten	0
Onttrekking reserve internationale topproducties/samenwerkingsprojecten	0
Dotatie reserve tentoonstelling Ter Borch	250.000
Onttrekking reserve tentoonstelling Ter Borch	0
Dotatie voorbereidingen nieuwe museumlocatie & tijdelijke oplossingen	0
Onttrekking voorbereidingen nieuwe museumlocatie & tijdelijke oplossingen	-17.491
Dotatie reserve beveiliging	0
Onttrekking reserve beveiliging	0
Dotatie reserve restauraties	125.000
Onttrekking reserve restauraties	-118.728
Dotatie reserve maatregelen coronacrisis	-896.266
Onttrekking maatregelen coronacrisis	-2.054
	-615.255

CONTACT

Museumlocaties

Museum de Fundatie Zwolle, Blijmarkt 18-20, Zwolle
Kasteel het Nijenhuis, 't Nijenhuis 10, Heino/Wijhe

Openingstijden

Museum de Fundatie Zwolle di.-zo. 11-17 uur, za: 11-21 uur
Kasteel het Nijenhuis & Beeldentuin di.-zo. 11-17 uur

Kantoor- en correspondentieadres

Museum de Fundatie
't Nijenhuis 10
8131 RD Heino/Wijhe

Tel: 0572 38 81 88

info@museumdefundatie.nl
museumdefundatie.nl

Social media

 @MuseumFundatie
 @MuseumdeFundatie
 @defundatie

COLOFON

Tekst en productie: Museum de Fundatie

Fotografie: Hans van Eijsden en Peter Tijhuis.

Ontwerp: STUNNED communicatie en vorm, Zwolle

Van de werken van beeldende kunstenaars aangesloten bij een CISAC-organisatie zijn de publicatierechten geregeld met Pictoright te Amsterdam,
© c/o Pictoright Amsterdam 2022.

Museum de Fundatie heeft er naar gestreefd de rechten van de illustraties volgens wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot ons wenden.

© 2023 Stichting Museum de Fundatie, Zwolle
Stichting Hannema-de Stuers Fundatie, Zwolle

museumdefundatie.nl

BIJLAGE 1

Nevenfuncties Raad van Toezicht

Mw. drs. W.E. van Aalst:

Bestuurder/hoofdredacteur HUMAN
Bestuurslid Humanistische Alliantie
Lid Stuurgroep Netwerk Mediawijsheid

Dhr. mr. R.H.L.M. van Boxtel:

Voorzitter Raad van Commissarissen KPMG
Lid Raad van Commissarissen KPMG
Voorzitter Raad van Toezicht Amsterdam Sinfonietta
Raad van Toezicht Dierentuin Natura Artis Magistra
Lid van de Taskforce duurzaamheid van de UIC
Voorzitter van bestuur Leo Smit Stichting

Mw. mr. D.C. Hannema:

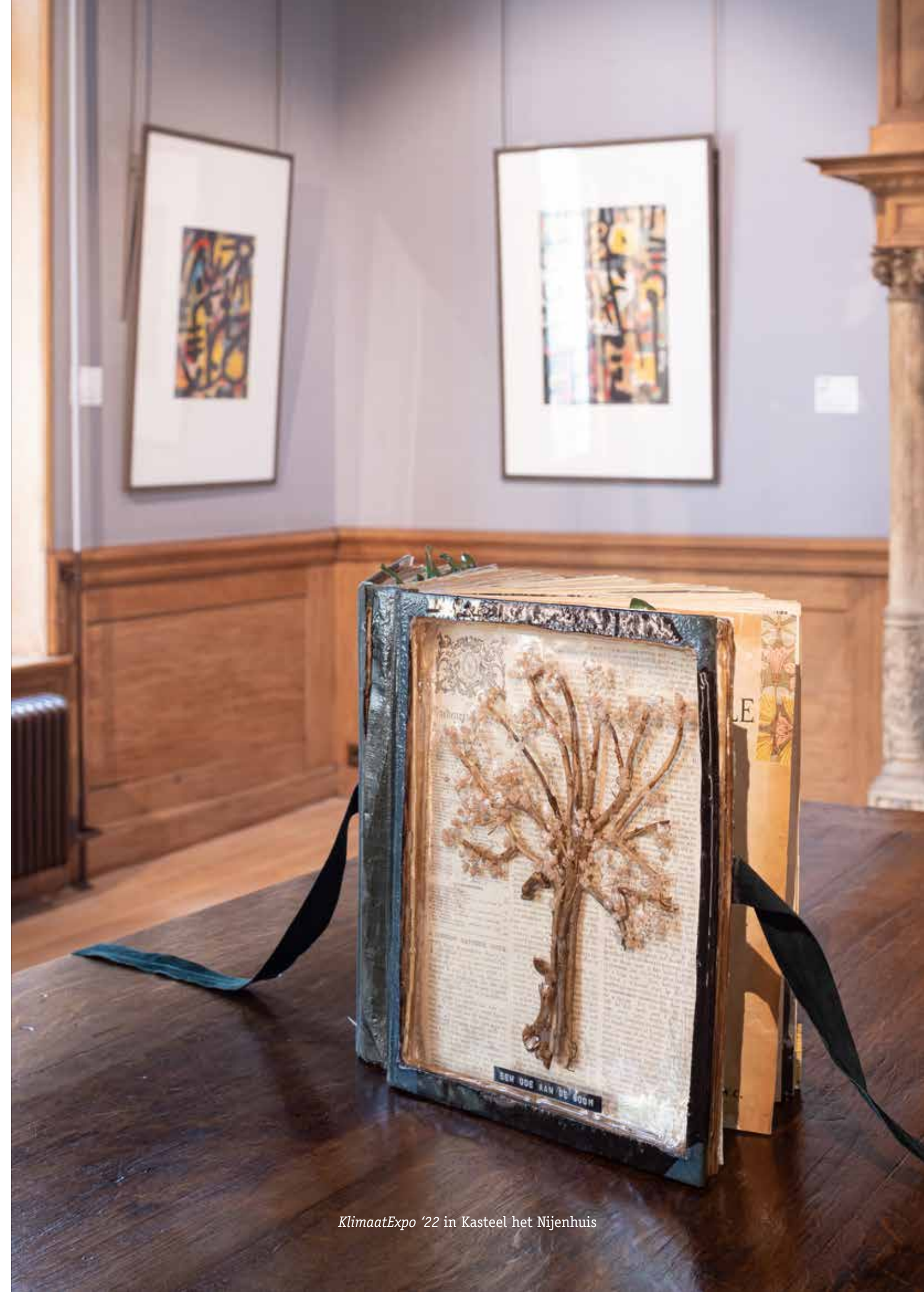
Contractmanager bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat,
zelfstandig gevestigd adviseur in bouw- en aanbestedingsrecht

Dhr. drs. K. Meijer:

Gemeentesecretaris/algemeen directeur Enschede

Dhr. ir. D. van Vliet:

Directeur UniVastgoed
Voorzitter Unica Foundation
Commissaris IJsseltechnologie
Penningmeester Stichting Thorbecke
Voorzitter Stichting Berbice

KlimaatExpo '22 in Kasteel het Nijenhuis

Dhr. J. Vonhof:

- Voorzitter Koninklijke Vereniging MKB Nederland
- Vicevoorzitter Stichting NL International Business
- Bestuurslid /vicevoorzitter MKB-Doorgaan
- Voorzitter Stichting van de Arbeid
- Raadslid Bankraad Nederlandsche Bank
- Lid Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer (MOB)
- Vicevoorzitter Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing (NPC)
- Bestuurslid Koning Willem I Stichting
- Lid RvA Stichting Instituut GAK
- Vicevoorzitter RvA Stichting Programma Uitzending Managers (PUM)
- Raadslid/lid dagelijks bestuur Sociaal Economische Raad Den Haag (SER)
- Boegbeeld SOS vakmanschap
- Ambassadeur VMBO on Stage
- Bestuurslid Federatie Nederland Onderneemt!
- Bestuurslid Stichting Nederland Onderneemt Maatschappelijk!
- Lid RvA UWV divisie WERKbedrijf

MUSEUM DE
FUNDATIE